

Lucile Grahn.

Erindringer og Brudstykker af en Autobiografi.

Af C. Schwanenflügel.

Under mit Ophold i München i Slutningen af Firserne, gjorde jeg Lucile Grahns¹⁾ Bekendtskab. Dette Bekendtskab med den eneste danske Danserinde, som har vundet Verdensry, og glimret paa de store udenlandske Scener, udviklede sig efterhaanden til et Venskab, der — næret som det blev ved mine hyppige Besøg i München, og en livlig Brevveksling — varede ved lige til hendes Død. Hun beboede et lille fornemt udseende Hus, som var hendes Ejendom, i en Sidegade, som fra en af Byens Hovedaarer førte ned til den smukke Park »Englischer Garten«. Værelserne var hverken store eller særlig elegant udstyrede, men gammeldags hyggelige, med et hjemligt kjøbenhavnsk Præg. Paa den ene Væg hang bl. a. tre kjøbenhavnske Malerier, forestillende »Havnen«, »Christiansborg Slot med Omgivelser« og »Emilie Kilde med Udsigt over Sundet«. Over Klaveret hang et stort Portræt af en yngre køn Mand; det forestillede hendes afdøde Ægtefælle, den i sin Tid feirede tyske Tenorist Friedrich Young. Over Sofaen stod en Figur, forestillende Kunstnerinden dansende »Cajucha«, et af hendes Bravourpartier,

¹⁾ Lucina (Lucile) Alexia Grahn var født 30. Juni 1819 i København som Datter af fhv. Løjtnant og Toldassistent John Jensen v. Grahn (født 1787 i Bergen, † ^{30/10} 1859 paa Holsteinsminde) og Mette Christine Knudstrup († 1883 i München). Hun debuterede første Gang 29. Maj 1829 i en Barnerolle paa det kgl. Theater, og fik sin virkelige Debut her som Danserinde 23. Sept 1834. Optraadte sidste Gang paa det kgl. Theater 23. Febr. 1838. Gik derefter til Paris, og optraadte de følgende Aar i næsten alle Europas Storstæder. 1858—61 var hun Leder af Balletten ved Stadttheatret i Leipzig, 1869—75 ved Hofteatret i München. Dels her, dels i Italien, var hun derefter bosat til sin Død, der indtraf 4. April 1907 i München. Hun ægtede 1856 Friedrich Young, der var en feiret Tenorsanger, han var født i Wien 1822, kom til Skade under et Fald paa Theatret i Würzburg, og døde efter svære Lidelser 21. Febr. 1884. (Se iøvrigt: Overskou: den danske Skueplads, Bricka: Dansk biografisk Leksikon og Salmonsens st. ill. Konversationsleksikon).

modelleret af en eller anden berømt Billedhugger, og paa en Chiffonière Thorvaldsens »De tre Gratier«, en Gave fra Mesteren selv, som hun havde truffet i Rom. En anden Foræring fra Thorvaldsen var et stort engelsk Farvelitografi, forestillende den berømte »Pas de Quatre« danset d. 12. Juli 1845 paa »Her Majestys Theatre« i London af Datidens fire berømteste Danserinder: Lucile Grahn, Carlotta Grisi¹⁾ Marie Taglioni²⁾ og Fanny Ceritto³⁾. Det var en Vædekamp mellem de fire Berømtheder, som Lucile Grahn gik seirrig ud af. En Del visne Buketter laa paa et Hjørnebord, det var Erindringer om den ulykkelige Kong Ludvig d. 2den af Bayern. Saadanne Buketter, som ofte indeholdt kostbare Smykker, sendte den excentriske Konge hende paa de mærkeligste Tider af Døgnet.

Jeg blev altid modtaget med den største Hjertelighed og Gæstfrihed, og det var hyggelige og uforglemmelige Timer, som jeg tilbragte hos hende. Samtalen førtes de første Aar paa Dansk, ligesom vor Brevveksling, og det glædede hende øjensynligt at udtrykke sig paa sit Modersmaal, som hun talte med en god bred kjøbenhavnsk Accent, isprængt enkelte Germanismer; men i Aarenes Løb blev det hende vanskeligere, og vi benyttede da det tyske Sprog. Hendes Kærlighed til Kjøbenhavn var rørende, og hun talte altid med den største Begejstring om sin

1) Carlotta Grisi. Født Juli 1819 i Visinida i Distriktet Mantua. Dansede allerede som 5aarig paa Scalateatret i Mailand. 1841 optraadte hun, som imidlertid var blevet gift, som Madame Perrot paa Renaissancetheatret i Paris i et Balletmelodrama, hvor hun baade sang og dansede. Blev derpaa engageret til den store Opera i Paris under sit Pigenavn, under hvilket hun blev verdensberømt.

2) Marie Taglioni. Stammede fra en italiensk Danserfamilie. Faderen bekendt Danser og Balletmester, som virkede bl. a. i Stockholm, hvor Datteren fødtes 23. April 1804. Optraadte først i Wien 1822. Paa den store Opera i Paris 1827. Fra 1832 engageret ved Operaen i Berlin. Var en kort Tid gift med Grev Gilbert des Voisins. Trak sig 1847 tilbage til Italien. Død i Marseille 23. April 1884. Var en af de mest fuldendte Danserinder, man har kjendt.

3) Fanny Ceritto. Italiensk Danserinde. Født 11. Marts 1821 i Neapel. Debut 1835 paa Carlatheatret samme Sted. Optraadt paa Italiens større Theatre. Derpaa engageret i Wien; 1840—45 Engagement i London. Gift med Violinspilleren Saint Leon. Efter 1845 optraadt i de fleste af Europas Hovedstæder. Trak sig efter Skilsmisse fra Manden 1850 tilbage fra Scenen. Lever saavidt vides endnu i Passy.

Fødeby, som for hende var Indbegrebet af alt skønt og deiligt. Det var hendes inderligste Ønske endnu en Gang at se Kjøbenhavn inden hun døde, og Gang paa Gang lagde hun og jeg Planer til en saadan Reise, men hver Gang sendte hun i sidste Øjeblik Afbud; hun frygtede den lange Rejses Besværligheder, da hendes Helbred efterhaanden som Tiden gik, blev svagere og svagere.

Med stor Livlighed fortalte hun baade ved mine Besøg og skriftligt i sine Breve om Kjøbenhavn, og om hendes Barndoms og Ungdoms Oplevelser der; jeg skal forsøge at gengive nogle af hendes Meddelelser, som muligvis kan have Interesse.

I et af sine Breve skriver hun bl. a. »Det er egentlig ubegribeligt at mit Hjerte hænger med saa varm en Kærlighed ved Kjøbenhavn, thi der skete intet for min Uddannelse. Der existerede den Gang et Stipendium som Kunstnerne ved Teatret nød hver Aar. En eller to Personer, som hver bekom 600 Daler til en Reise i Udlandet i Ferietiden. Mine Forældre bade og derom for mig, men det blev afslaaet med den Bemærkning, at jeg var dertil end nu for ung. Min elskede Prinsesse Wilhelmine erfarede af Generalinde v. Bülow hvorledes jeg blev behandlet, og Prinsesse Wilhelmine var min gode Engel. Hun gav mig de 600 Daler som mine Foresatte nægtede mig, og paa den Maade opklarede sig min Horizont. Jeg skal i mit næste Brev fortælle Dem hvormegit jeg har lidt derhjemme i det skjønne Hjem, som jeg saa højt elsker. Tænk Dem i Midten af mit Hjerte er der en Plads, som opfyldes af fire hellige Følelser, nemlig: Kjærlighed til Gud, til min Moder, til min Kunst og til Kjøbenhavn.«

I et andet Brev skriver hun efter at have omtalt Frederiksberg Have og Slottet følgende: »Da jeg senere hen voxede op, og blev en 14aars Pige, da var jeg derude i Audiens om Formiddagen Kl. 9 hos Kongen for at klage over Bournonville, da var Ministrene i Forværelset, og flere andre Herrer var forsamlede der, og alle behandlede mig med stor Udmærkelse og Ærbødighed, som om jeg var en voksen Frøken. Kongen modtog mig meget naadig og elskværdig, og da Audienzen var forbi, gik jeg med min Fader, og søgte min Legeplads paa Bakken op, og saa over til Valby, og over til Kjøbenhavn. Gud, hvor var det

dog deiligt! Og naar jeg tænker paa mit skønne Hjem, da bliver jeg ganske rørt tilmode, og sender her i dette Brev tusend Kys til Frederiksberg og dets Omgivelser. Ak, nu er det sandsynlig alting ganske forandret.

Om Blaataarn, hvor det kgl. Theaters Direktion havde Ret til at indespærre Theatrets Kunstnere, naar de var opsætsige, skriver hun senere følgende: »Jeg var et ganske lille Barn den Gang Andrea Kretschmer blev indespærret der. Hun var ung og smuk, og var første Solodanserinde ved det kgl. Theater, og dandsede meget net. Hun havde et inflameret Ligtorn, og kunde derfor ikke dandse. Da blev hun slæbt i Blaataarn, hvor hun var 3 Maaneder¹⁾, omgiven af Røvere og Mordere. Ole Kollerød sad der, som havde begaaet syv Mord. Hun blev vanvittig. Da hun kom ud igjen vare hendes Fødder svollene, og hun blev dog tvungen til at dandse. Det ganske var en Hævnplan af Herr Balletmester Bournonville. Medens hun sad i Fængsel, kunne man ingen Ballet opføre, formedelst at de Dandserinder vare ikke istand til at udføre hendes Roller. Derfor blev jeg som det talentfuldeste Barn i Dandseskolen, hurtigt klædt i voxen Dametoilette, og udgiven for nogle Aar ældre end jeg i Virkelighed var, og saaledes kom det, at jeg allerede som Barn maatte udføre store Roller. Publikum var overbærende og meget elskværdig mod mig, og da jeg kun var 13 Aar friede Baron Herman Løvenskjold²⁾ og Kammerherre Haxtusen³⁾, som troede at jeg var saa gammel som jeg blev udgivet for. Da blev det bestemt af mine Forældre at jeg skulle reise bort, og i Udlandet fortjene mig medens 4 Aar Penge til mit Udstyr, for da, naar jeg om 4 Aar var voxen Pige, at kunne gifte mig med en Ven af min Fader, og saa gik jeg til Kongen og bad om Reisepermission, idet jeg klagede min Kummer over Bournonvilles Behandling. Kongen var mild og naadig, og hørte min Bøn. Jeg reiste bort, og kom ikke tilbage.«

1) Efter Overskou var Md. Kretschmer kun 1 Maaned i Blaataarn.

2) Kgl. Kammermusikus, Hoforganist ved Christiansborg Slotskirke Herman Severin Baron Løvenskiold, f. 20/7 1815, † 5/12 1870. Han ægtede 16/1 1853 Anna Elisabeth Fabritius.

3) Overhofmarskal, Kammerherre, Generalmajor, Ordensmarskal Christian Ove Greve Haxthausen, f. 20/5 1777, † ugift 9/6 1842.

Om den bekjendte Solodanser Hoppe¹⁾ skriver hun: »Han var en god Camerad, vi dandsede immer sammen. Han var overordentlig lille, da han var 15 Aar, og passede i Figur til mig, som var 5 Aar. De andre store Drengene spottede ham immer derfor, og det bedrøvede mig at se han havde Taarer i Øjnene, naar de gjorde Nar af ham, fordi han var saa lille, da gik jeg hen til ham, tog ham i Haanden og sagde: »Bryd Dig ikke noget om hvad de lange Drengene siger, Du er dog den allernydeligste.« Fra den Tid kaldte de store Drengene ham altid »den allernydeligste«.

Hun fortalte ogsaa om Grevinde Danner, daværende Louise Rasmussen, som var Figurantinde ved det kgl. Theater, hvor den lille Lucile Grahn gik paa Danseskolen. Hun fik af Luciles Forældre 3 Mark om Maaneden, for at følge den Lille hjem fra Skolen, og bar hende mange Gange paa sine Arme over Knip-pelsbro. Da Fru Grahn sidste Gang var i Kjøbenhavn, i Begyndelsen af Halvtredserne, sendte Grevinden Bud efter hende, men hun kunde ikke bekvemme sig til at besøge hende, hvilket Grevinden nok skal have taget hende meget unaadigt op. Hendes Forhold til Bournonville var det slettest mulige. Hver Gang jeg besøgte hende, fortalte hun mig om Bournonvilles Opførsel imod hende, og den slette Behandling han havde gjort hende til Gjenstand for, og hver Gang endte hun med i sin pudsige Jargon at sige: »Nu brater han i Hølle.« Der er ingen Tvivl om, at hans Optræden mod hende var den egentlige Grund til at hun saa pludseligt forlod det kongelige Theater, og tog Engagement ved Operaen i Paris, hvorved hun lagde Grunden til sin senere Verdensberømmelse. Bournonville gjorde i de senere Aar af sit Liv alt for at faa en Forsoning istand, han skrev bl. andet et længere Brev paa Fransk til hende, og aflagde hende kort før sin Død et Besøg i München.

Det staar for mig som noget ubegribeligt, at hun under den første slesvigske Krig optraadte i Hamborg til Fordel for de saarede Slesvigholstenere, ved hvilken Leilighed hun bar et Kostume i de slesvigholstenske Farver. Denne upatriotiske

¹⁾ Johan Ferdinand Hoppe, Solodanser, f. 3. Januar 1815, død 4. Marts 1898. At Lucile Grahn kun var 5 Aar, da Hoppe var 15 Aar, er ikke rigtigt.

Handling passer saa daarligt sammen med den store Kærlighed, som hun i hvert Fald senere, virkelig følte for Danmark og alt, hvad der var dansk; hun kunde, som hun fortalte, ofte i Timevis gaa efter Folk paa Gaden i München, naar hun hørte dem tale Dansk, for at glæde sig ved Lyden af sit kære Modersmaal. Men maaske har den sjofle Maade, som hun efter sin egen Mening blev behandlet paa hjemme, efterladt en Bitterhed og Mistemning hos hende, som hun saa i et svagt Øjeblik har givet efter for, men mest har vel Medfølelsen med de Saarede spillet en Rolle. Jeg er vis paa at hun senere mange Gange har fortrudt sin Optræden ved den Lejlighed, og ønsket at hun kunde udlette den Episode af sit Liv, der af os Danske med Rette blev bebreidet hende. Jeg havde flere Gange Lyst til at føre vor Samtale hen paa dette kildne Emne, men opgav det hver Gang af Discretionshensyn, — og selv berørte hun det aldrig. Derimod omtalte hun nogle enkelte Gange — omend ganske flygtigt — Grev Schulenburg¹⁾, om hvem hun fortalte at han havde gjort hende Ægteskabstilbud. Schulenburgs Sværmeri for Lucile Grahn var jo, som bekendt, »gefundenes Fressen« for Datidens Sladresøstre, ligesom det jo ogsaa affødte en Teater-skandale, hvis Spids var rettet mod Bournonville.

Hun bevarede lige op i sin høje Alder sin Livlighed og sin Aandsfriskhed, og holdt sig lige til det sidste rank og spændig, der var en Ynde og Gratie over hendes mærkværdig slanke Lege-

¹⁾ Carl Otto Frederik v. der Greve. Født ²¹/₁₀ 1801. Kammerjunker og Premierløjtnant i Husarerne ¹⁹/₉ 1832. Sat à la suite ²⁴/₈ 1836. k. Ritmester ²¹/₄ 1838. Afsked ⁷/₁₀ 1841. Eiede Godset Kranckow. † ¹²/₇ 1847 i Lübeck. Han var en af Lucile Grahn's ivrigste Beundrere, og da hun midt i Sæsonen 1838—39 pludselig forlod Theatret paa Grund af Bournonvilles Chikanerier, foranstaltede han sammen med en Del Kammerater en Pibeconcert, som var rettet mod Bournonville, denne løb i sin Harme ud af Scenen, og var ikke til at bevæge til at komme ind igjen. 2 Aar efter arrangerede han atter en Pibeconcert mod Bournonville. Da B. i Balletten »Toreadoren« kom ind paa Scenen staaende paa et Skjold, brød Pibningen løs. Til alles Forbauselse sprang B. forbitret ned af Skjoldet, og gik hen til Kongelogen, hvor den kongelige Familie sad, og spurgte: »Hvad befaler Deres Majestæt, jeg skal gjøre?« »Blive ved,« svarede Kongen overrasket. For disse Optøiers Skyld blev Schulenburg idømt 14 Dages Hovedvagsarrest, og hans Hjælpere, bl. a. en Skomager Thrane, fik Pengebøder. (Se iøvrigt Overskou: »Den danske Skueplads«).

mes Bevægelser, som var forbavsende hos en Dame i saa høj en Alder.

Ansigtet var ikke særlig smukt, men de kloge, mørke, spillede Øjne gav Ansigtet et livligt og intelligent Præg. En Dag da vi sad og talte sammen om hendes Kunst, og hun navnlig fordybede sig i Skildringen af en af sine Yndlingsroller: »Gisela oder die Todtenbraut« sprang hun pludselig op, og gengav ved sin sjælfulde Mimik og markerede Dansetrin de vigtigste Momenter af Rollen. Skønt det var et Fragment, gjorde det dog et betagende Indtryk paa mig, og jeg fik Forstaaelsen af, hvilken stor og betydelig Kunstnerinde hun maatte have været. En gammel, meget anset tysk Solodanser, som jeg traf for nogle Aar siden, talte med den største Begeistring om Lucile Grahns Kunst, han sagde at paa hende kunde man anvende Ordet »svæve«, saa let og graciøs var hun.

Hun var efter hvad andre har fortalt mig meget godgørende, og hendes to gamle kvindelige Tyender, som havde været i hendes Hus i overordentlig mange Aar, hang ved hende med den største Hengivenhed og Kærlighed. Hun efterlod en betydelig Formue, som hun for Størstedelen testamenterede til Byen München, som Tak for de mange lykkelige Aar hun havde levet indenfor dens Mure, hvor ogsaa en Gade er opkaldt efter hende.

Hun hviler paa Münchens Hovedkirkegaard i en muret Grav sammen med sin Moder, som døde i en meget høj Alder. Lucile Grahn havde sat sin Moder et meget smukt og kostbart Gravminde i hvidt Marmor, hvorunder nu Moder og Datter hviler i fremmed Jord.

Trods mine hyppige, saavel skriftligt som mundtligt fremsatte Bønner, om at nedskrive sine Livserindringer, begyndte hun desværre først saa sent derpaa, at Døden overraskede hende, ligesom hun var blevet færdig med at skildre sine første Barneaar, men dette Fragment, oversat fra Tysk, vil for dets Forfatterindes Personligheds — ikke i og for sig for Indholdets Skyld, da det ikke bringer noget særligt nyt, turde paaregne Interesse hos Tidsskriftets Læsere.

Man kan ikke let forestille sig noget mere henrivende end Byen »Kjøbenhavn«. En mægtig Handels- og Havnebys travle Liv og Færden finder man der forenet med en kongelig Residentsbys elegante og fornemme Sving. Særlig smukt er det imponerende Syn, som møder en, naar man ankommer til Byen fra Sø siden. Skibet bruser forbi Trekronebatteriet, og nu ligger tilhøjre Strandvejen med de mest henrivende Villaer, den pragtfulde Skov, og ligefor er Byen, og man styrer ind i Havnen som befinder sig udfor Byens eleganteste Kvarter.

Den smukke Havn vrimler af Fartøjer af alle Slags. De stolte Orlogsskibe vugger sig majestætisk paa Bølgerne, og ser stolt ned paa Færdslen, hvor rigtlastede Koffardskibe, store og smaa Dampere, Joller, Fiskerbaade, og ikke at forglemme Muddermaskinerne, som lig en Bisværn bevæger sig imellem hinanden. Til denne kære Havn knytter sig mine første Erindringer om Sorg og Glæde. Min Fader som var kgl. dansk Artillerie-Officer, og som havde ansøgt om Pladsen som Toldembedsmand, havde nu faaet denne Stilling, og stor var min Jubel, den første Gang, jeg fik Lov til at besøge ham paa Toldboden.

Det var en smuk Junidag ved Middagstid, da vores Tjenestepige Cathrine, som vi kaldte Trine, tog mig paa Armen, for at bringe mig ud paa Toldboden.

Vi boede den Gang paa Christianshavn, i Overgaden over Vandet, en Gade, som var skilt fra det ligeoverfor liggende Artillerilaboratorium og Overgaden neden Vandet ved en Kanal. Paa begge Sider af denne Kanal var der, ligesom i Holland, skyggefulde Træer. Vores Trine, som kun tjente hos os fra Kl. 8 om Morgenen til Kl. 2 om Eftermiddagen, passiarede fornøjet med mig, medens hun bar mig den lange Vej ud til Toldboden. Ved vor Ankomst trakterede Fader os med Kaffe og Smørrebrød. Da vi havde spist, gik Trine hjem til sine Forældre, medens jeg blev hos Papa, som førte mig omkring, og viste mig alle Havnens Hørligheder. Paa den blaa Himmel var der ikke en Sky at se, Vandet blaat og spejlblankt med alle de mange Skibe, det var et stadigt vekslende Billede.

Jeg fik Lov til at løbe omkring, og lege saa meget jeg vilde; det var dejlige Timer.

Et stort Skib uden Seil kom brusende, en tyk Røg steg op af dets Skorsten. Jeg skreg af Angst, men Fader beroligede mig: det var et Dampskib, og saadanne Skibe kunde sejle uden Seil, og Røgen var ikke farlig.

Alle strømmede til, for at hjælpe de Fremmede i Land. Hotelvognene kørte frem, og blev belæssede med Kofferter og anden Bagage. Alle de Herrer og Damer som gik i Land talte forskellige fremmede Sprog, og forstode dog hinanden, hvilket opvakte min Forbavselse og høieste Beundring. »De taler Tysk, Engelsk og Fransk, og alt det skal du ogsaa komme til at lære, naar du bliver stor, og vil være rigtig flittig,« sagde Fader. Henrykt over dette Løfte, hørte jeg knapt hvad han videre forklarede mig om den nærliggende Holm, med de storartede Skibsværfter og vort Lands Søarsenaler, hvor de majestætiske Orlogsskibe bliver byggede. Medens mine Tanker helt og holdent beskæftigede sig med de fremmede Sprog, som jeg senere skulde lære, fortalte Fader mig om sin berømte Landsmand Tordenskjold, for Fader var lidt stolt af, at han var Normand, og fra Trondhjem, Tordenskjolds Fødeby. Fader var just ifærd med at fortælle mig om, hvorledes Admiral Tordenskjold havde besejret den store Svenskekonige Karl d. 12te, da hans Arbejde igen kaldte ham tilbage til Kontoret, hvor han fik Ordre til at gaa i et med Sukker ladet Skib fra St. Croix, og jeg fik Lov til at følge med.

Paa Dækket var alt pudset og blankt. Store Bure med al Slags Fjerkræ stod rundtomkring, der var Papegøjer, Perlehøns, store Ænder, og almindelige Høns, der var ogsaa Svin og Skilpadder, og saaledes havde jeg nok at se paa, mens Fader besigtigede Skibet, og senere talte med Kaptajnen. Fartøjet skulde losse ved »Wildersplads«, og inden det gik videre, bragte Kaptajnen mig en Kop med syltet Ingefær, som smagte dejligt, men den stenhaarde Skibstvebak, som fulgte med, kunde jeg ikke tygge, og lod den derfor blive liggende. Paa de andre Skibe fik jeg ingen Slikkerier mere den Dag, men overalt havde jeg nok at se paa. Kontoret hvor Fader var, blev nu lukket, og det gik hjemad. Jeg var dødtræt af den megen Løben omkring. Det var en dejlig mild Aften, Dæmringen er netop af ganske særlig

Skønhed i Norden. Det er en vidunderlig poetisk Belysning, lig halvt Maaneskin, — halvt Dagslys, som man aldrig ser Mage til i Syden. Vi marscherede langs Toldbodveien, men da vi kom til Grevinde Dannemands Palæ¹⁾, erklærede jeg, at jeg ikke kunde mere, og saa satte Fader sig med mig paa en af Bænkene under Esplanadens Træer, og da jeg stadigvæk ikke kom til Kræfter igjen, tog Fader mig paa Armen, og bar mig igjennem Amaliegade til Amalienborg Slotsplads, hvor de 4 kongelige Palæer staa. Der satte han mig ned paa Sökkelen af den kæmpestore Rytterstatue af Kong Frederik den Femte, for at jeg kunde hvile mig. Dagen var begyndt saa smukt, og indtil nu forløbet saa frydefuldt, og dog skulde den blive skæbnesvanger. Efter Sædvane begyndte Fader at forklare mig alle mulige Ting.

»Der i det Palæ, foran hvilket Du ser Soldaterne staa Vagt, der bor Kongen. Hver Mandag Morgen tidlig er der Audiens, hvor Kongen modtager enhver, og den simpleste Bonde, som ønsker at tale med ham, kan komme, og fremføre sit Anliggende.« Mens Papa talte saaledes, kom der en lille pukkelrygget Herre gaaende over Slotspladsen hen imod os. Jeg havde aldrig før set en Pukkelrygget, derfor var vel min Overraskelse over denne Fremtoning tilgivelig. Idet jeg trak Fader i Frakken, pegede jeg med Fingeren paa det lille Menneske, idet jeg spørgende raabte: Dreng? Dreng? »Vil Du være stille,« hviskede Fader, »det er jo en voxen Mand.«

Nu vilde jeg gøre min Forseelse god igjen, og raabte ligesaa høit som før: »Voxen Mand, Voxen Mand!«

Den lille pukkelryggede Herre som i samme Øjeblik gik forbi os, tilkastede mig et giftigt Blik, og gik tavs videre. Men Fader var ude af sig selv; saa vred havde jeg endnu aldrig set ham. »Saa nu har du grundigt fornærmet den stakkels ulykkelige Herre,« raabte Fader. »Fy skam Dig, Du fortjente nogle ordentlige Bank, at Du kan krænke en ulykkelig Krøbling paa en saadan Maade. Du er allerede nu snart fire Aar, og siger alting

¹⁾ Fru Dannemands Palæ paa Toldbodveien. Senere beboet af Konseilspræsident Estrup. Nu »Hjem for Vanføre«.

to Gange, lige som de smaa Børn, som først skal lære at tale. *Fy, Du er dum, og jeg skammer mig over Dig.*«

Under en Strøm af Taarer vilde jeg løbe efter den lille Herre, og bede ham om Forladelse, men Fader holdt mig barskt tilbage, og trak mig taus med sig hjem, hvor jeg ankom hulkende og med forgrædte Øjne. »Barnet har jo grædt,« raabte Moder, da hun saa paa mig. »Hvad er der sket?« spurgte hun fuld af Angst.

Der stod jeg nu som en stakkels Synder, og maatte høre paa, hvorledes Fader grundigt anklagede mig. At Historien med den Pukkelryggede opvakte Moders Uvilje, saa jeg tydeligt, men da Fader beklagede sig bittert over at alle hans Anstregelser for at udvikle mig aandeligt hurtigere end andre Børn vare forgæves, idet jeg i den sidste Tid endogsaa havde tillagt mig forskellige Unoder, at jeg talte altfor høit, at jeg sagde alting to Gange, kort sagt at jeg var et Fæhovede, saa traadte Moder op til mit Forsvar, og fortalte nu, at da hun i al Hemmelighed havde begyndt at øve mig i Læsning, og jeg ved den Leilighed maatte udtale hvert Ord høit og tydeligt, og gjentage det to Gange, saa var hun alene Skyld i at jeg talte for høit, og gentog alt, fordi hun havde lært mig Læseøvelserne saadan, og at hun var saa tilfreds med mig, at hun allerede havde lært mig Fadervor, som vi skulde have overrasket Papa med paa hans Fødselsdag d. 30. Juni. Men nu var denne Overraskelse gaaet i Vasken, og da hun ikkê vilde taale at Papa beskyldte mig for Dumhed, saa skulde jeg lige paa Stedet levere Bevis for, at jeg havde lært noget.

Jeg havde hele den lange Tid staaet ganske forknyt mellem min Fader og Moder, og beklemt svævede mit Blik fra den ene til den anden.

»Kom her, mit Barn,« sagde Moder, »og sig smukt og høit Fadervor. Ja, hun kan det udenad,« tilføjede hun stolt.

Med bankende Hjerte begav jeg mig nu hen i Vinduesforfyndningen, og bad med høi Stemme og fejlfrit »Fadervor«.

Fader havde imidlertid siddet ganske maalløs, og nu da Opgaven lykkeligt var bleven løst, stod begge de kjære Forældre der med Taarer i Øjnene, og overvældede mig med Kys

og Kærtegn. »Men hvorfor i Alverden gaar hun hen i Vinduesfordybningen for at bede Fadervor?« spurgte Fader.

»Fordi hun derfra kan se Himlen og Stjernerne; jeg har forklaret hende, at deroppe bor Vor Herre,« svarede Moder.

Nu var jeg alsaar atter den erklærede Yndling, Lysene blev tændt, og Moder bragte Maden ind i det rosenrødeste Lune. Maden bestod af kogte Hornfisk med Sennepssauce og Pilkarotfler. Vi havde alle tre en vældig Appetit. Mine Forældre vare meget fornøiede, og det blev bestemt, at jeg førstkommende Søndag skulde faa Lov til at følge med Fader i Kirke, og saaledes skete det ogsaa. Den følgende Søndag Kl. 10 var jeg med Fader i Frelserens Kirke. De gribende Orgeltoner gjorde et mægtigt Indtryk paa mit barnlige Sind. Fuld af Ærefrygt betragtede jeg de mange i Træ udskaarne Engle med de mægtige gyldne Basuner, som var anbragt i Loftet og i Skyerne omkring Alteret.

»Saaledes maa der se ud i Paradis,« tænkte jeg. Og da nu Psalmerne lød, sunget af tusinde Struber, strømmede Glædestaarerne ned over mine Kinder. Hvad den Geistlige paa Prædikestolen sagde, forstod jeg intet af, men jeg var salig og lykkelig, og kom helt begejstret hjem, efter at jeg paa Hjemturen vel over 100 Gange havde vendt mig om for jublende at kunne nikke og hilse til det mægtige Kirketaarn. Dette Indtryk er blevet mig uforglemmeligt. Vores tykke Moppe »Musik«, som sad i Vindueskarmen og ventede paa os, gøede af Glæde, da han saa os komme, og Moder skyndte sig med at sætte Flæskestegen og Kartoffelmosen paa Bordet, da hun hørte Hunden give Signal. Mens vi spiste havde jeg fuldtop at fortælle om al det herlige, jeg havde set, hørt og følt i Kirken.

Om Eftermiddagen kom en Officersfamilie paa Besøg, Artillerilieutenant¹⁾ Nielsen med Kone og to Døtre, som havde Tjenestebolig lige overfor os paa Artilleri-Laboratoriet. Vi gik sammen ud paa Amager, for at drikke The derude. Det blev fortalt dem som noget meget vigtigt, at jeg om Formiddagen for

¹⁾ Niels Nielsen, f. 1769. Fyrværkeriløjtnant 1808. Karakteriseret Secondløjtnant Dbmd. Død 20. Juli 1826.

første Gang havde været i Kirke, men de hørte til min store Sorg kun flygtigt paa det, for de havde en stor Nyhed at fortælle, nemlig at den paafølgende Dag skulde en Soldat løbe »Spidsrod«. Artilleristen havde stjaalet, en Sølvskæ troer jeg det var, fra Madam Gjerdrum. Madam Gjerdrum kogte for Officererne, og hun lavede udmærket Mad. Vi lod ogsaa vores Middagsmad hente der om Hverdagen. Medens Selskabet paa Veien til Amager, hele Tiden talte om »Spidsrodløberen« og »Delikventen«, gik jeg ved Siden af, og rettede mit Blik mod Taarnet paa »Frelserens Kirke«. Dette Taarn er ogsaa enestaaende i sit Slags. En gylden Spiraltrappe slynger sig udenom Taarnet i en svimlende Høide lige op til dets øverste Spids.

Amager er ikke smuk, men da der er Forbindelse med Christianshavn, saa var det den korteste Vej til en The- eller Kaffehave, hvor man kunde tilbringe Eftermiddagen. Jeg havde hele Tiden det mægtige Kirketaarn for Øje, og det var tilstrækkeligt for mig. Ude i Kaffehaven var der meget solrigt, ingen Skygge, ingen andre Blomster end de hæsle Solsikker, og saa en Mængde Stikkelsbær. Men Theen var god, og det fortræffelige Rugbrød — Pumpenikel — besmurt med friskkærnet Smør smagte deiligt.

Der var Forestilling i Havepavillonen. En Kvinde skulde med tilbundne Øjne danse mellem Hundreder paa Jorden i forskellige Figurer lagte Æg uden at træde dem i Stykker. Men hun havde knapt begyndt, før hun paa den mest barbariske Maade havde søndertraadt de fleste af dem. Der opstod en pestagtig Stank, og vi flygtede skyndsomst ud i et af Lysthusene, hvor Themaskinen længe havde staaet og snurret. De to Frøkner Nielsen gik Arm i Arm omkring i Haven, jeg bagefter; de ræsonerede over den tossede lille Unge, dermed mente de mig, for hvis Skyld Søndagsudflugterne altid kun indskrænkede sig til Amager, et Sted, hvor der altid lugter ilde, og hvor Henrettelserne finder Sted, fidonc! medens alle andre Folk tog til Frederiksberg eller Kastelsvolden. Der er det fint, der kommer alle noble Folk, naar Kastelsjægerne koncerterer, og der kommer ofte kgl. Skuespiller Nielsen, altid med en eller anden Greve eller Baron under Armen. Ja, ja, sagde saa Lieutnant Nielsen, nu taler

mine Pigebørn igen om min Navnefætter og Kammerat »Nielsen«. Hele vores Artilleri-Laboratorium er blevet ganske forrykt, og alle vil gaa til Theatret, siden han forlod vores Regiment for at blive Skuespiller. Saa længe han var hos os, var der saamænd ingen af mine Pigebørn som brød sig om ham, og han var dog en køn Fyr, men efter at han er begyndt at spille Komædie, og hans smukke Organ beundres af Alverden, saa er de allesammen blevet rent tossede, og derfor faar mine Pigebørn ikke Lov til at gaa paa Komædie eller til at besøge Kastelsvolden. Ja, mente hans Kone, min Mand kan forøvrigt ikke taale at gaa den lange Vej til Toldboden og Kastelsvolden, hans Helbred tillader ham ikke at gaa saa langt for at ledsage vore Døtre. Forøvrigt er Amager jo ikke noget ilde Sted. Den smukke Dyveke Kong Christian den Andens Elskede, en henrivende Hollænderinde, lod en hel Koloni af sine Landsmænd komme, som opdyrkede Amagerlandet, og det er dog et prægtigt Folk. De smukkeste Bønderpiger i hele Danmark, er dem ude fra Dragør, her paa Øen Amager. »Lucile,« raabte min Moder, »spis ikke for mange af de umodne Stikkelsbær, men kom heller her hen, og syng pænt, hvad Amagerkonerne raaber paa Gaden, naar de falbyder Reier.« Lykkelig over at faa noget at gøre, kom jeg strax løbende for at syng.

»Gud, det er da ikke saa vanskeligt, det kan da enhver gjøre ligesaa godt som Barnet«. »Men,« mente Frøken Frederikke, »Amagerpigernes Dragt er saa uendelig klædelig, saa koket, ligesom paa Theatret. Den er saa fin, at jeg gjerne vilde have saadan en Dragt paa til Maskerade.«

»Ih, det vilde jo være umuligt at have den paa til Maskerade« mente den tykke Emilie, for Amagerpigerne har mindst 10 forskellige Silketørklæder om Halsen, og paa Hovedet en blaa Hovedbedækning af stivt Lærred — ligesom de barnhjerlige Søstre bære det paa Billedet, man vilde jo slet ikke kunne holde det ud for Varme paa et Bal. Fader havde en Gang paa det kgl. Theater set en Ballet, hvori der forekommer en Amagerdans i Nationaldragt, og han havde ikke kunnet se sig mæt paa den sagde han. Og nu begyndte Samtalen igjen paany om den forhenværende Kammerat, den nuværende Skuespiller Nielsen.

»Hvormeget tjener han monstro? i hvert Fald mere end vi to tilsammen«, sagde Herrerne. Min Fader talte med stor Begeistring om Scenekunstnerne, hvorpaa Moder lidt utaalmodigt trængte paa, at det var paa Tide at gaa hjem, Solen var allerede gaaet ned, og da vi forlod Haven, feiede Opvartningspigerne alle de ituslaaede Æg ud af Pavillonen, hvor Æggedanserinden sad tudbrølede i en Krøg, medens hendes Mand et fordrukkent Subjekt stod foran hende, og truede og forhaanede hende med en Strøm af Skældsord, fordi hun havde været saa klodset.

»Hun faar Bank inat,« bemærkede Fru Nielsen, og Moder gav den stakkels Kone en Mark, for at trøste hende. Paa Hjemvejen havde jeg igen mit kære Kirketaarn for Øje, og hørte derfor ikke paa de andres Samtale. Ved Børnehusbroen skiltes vi. Lieutnant Nielsen med Kone og Døtre gik over Broen, og langs Overgaden nedend Vandet til Laboratoriet. Vi langs Overgaden oven Vandet, mellem os var kun Kanalen, og saa hilste vi endnu en Gang paa hinanden, og tilraabte hinanden Godnat, inden vi gik ind i vore Huse.

»Nu gaar vi ikke mere til Amager« sagde Moder, »da de to Frøkner Nielsen altid spotter derover«. »Næste Søndag kan vi gaa til Frederiksberg, og hvis Barnet bliver træt, kan vi jo bære det et Stykke Vei«.

Den næste Dag kom Frøken Emilie og hentede mig, jeg skulde se Soldaten »løbe Spidsrod«. I to Rækker stod Artilleristerne. I hver Række 25 Mand, hver med en Riskost uden Skaft i Haanden. En Tambour trommede. Delikventen blev ført frem. Overkroppen var blottet, og nu maatte han til Lyden af Piber og Trommer løbe gennem de to Rækker, medens han fra høire og venstre, fik det bestemte Antal Slag, hvorpaa Militærlægen lod ham bringe til Lazarettet, og den sørgelige Ceremoni var til Ende. Heldigvis hørte den Slags Straffemaader snart op med at existere. Men den Rædsel jeg havde følt ved at se det stakkels Menneske blive straffet paa en saadan Maade, glemte jeg aldrig, og jeg vilde aldrig mere over til Laboratoriet, hvor Exekutionen havde fundet Sted. Til min Beroligelse blev det mig tilladt hver Aften efter Fadervor, at bede: »Søde Frelser Jesus, lad der ingen Spidsrod blive mere.«

Mine indtil da i al Hemmelighed holdte Læseøvelser blev nu aabenlyst udøvede. Det var mig en Fryd. Med taknemligt Hjerte, vil jeg hele mit Liv tænke paa det som mine gode Forældre gjorde for mig. Det var rørende med hvilken Kærlighed de helligede sig min Opdragelse. Moder lærte mig Læsning og Religion. Fader lærte mig at skrive og regne. Men jeg kan ogsaa med Stolthed sige, at jeg gjorde de kære dyrebare Forældre megen Glæde, at jeg lærte med Lyst og Kærlighed, lagde en mønsterværdig Flid for Dagen, og lærte paafaldende hurtigt. Jeg var deres eneste i Live blevne Barn; mine Forældre talte til mig, som til en Voxen, og forklarede mig alt. Jeg tror at det var Grunden, hvorfor jeg lærte hurtigere end andre Børn, og at mine Idéer eller Tanker hurtigere modnedes, end Tilfældet var med andre Børn i samme Alder.

Den 30 Juni var det min afdøde Søsters Fødselsdag, hvis Navn jeg havde faaet. Denne Dag blev ganske særligt feiret, hvorimod min Fødselsdag ikke, og denne gamle Skik har jeg bibeholdt ind til den Dag idag.

Da nu Fødselsdagen denne Gang netop indtraf paa en Søndag, blev det bestemt, at vi den Dag skulde til Frederiksberg.

Frederiksberg var den Gang Hs. Majestæt Kongens Sommerresidens. Den kgl. Familie flyttede derud i Begyndelsen af Juni, og blev der til Midten af September. Hver Søndag spillede den kongelige Livgardes Musikkorps paa Terrassen foran Slottet under Taflet. Det var altsaa paa en saadan Søndag, paa min saakaldte Fødselsdag, at jeg for første Gang skulde til Frederiksberg. Jeg kunde ikke sove af Glæde over den forestaaende Begivenhed. Hvorledes vilde Vejret mon blive, og hvilke skønne Ting vilde jeg faa at se? Før Daggry var jeg allerede oppe. Vejret var herligt, ikke en Sky, og dog ikke for varmt. Det var altsaa d: 30 Juni, og den skulde for første Gang efter den første lille Luciles Død — min Søster, hvis Navn jeg havde arvet — feires. De mange Kys og Kærtegn, som mine Forældre overøste mig med da jeg vaagnede, havde grebet mig dybt. Og saa de smukke Foræringer! Et ganske lille lavt Bord, hvorpaa der stod en lille Kobberkaffekedel, begge Dele havde tilhørt, hende og saa et Billede af hende, da hun var $3\frac{3}{4}$ Aar og reiste

til Norge. Af Moder fik jeg en bredskygget blød Basthat pyn-
tet med en Krans af Kornblomster. Af Fader et Par smaa Saf-
fiansstøvler, og en stor Kransekage. Jeg var ude af mig selv
af Glæde. Moder var om muligt endnu lykkeligere, for hun
havde indtil den Dag svævet i Frygt for, at hun ogsaa skulde
miste mig, førend jeg fyldte mit fjerde Aar, for hun var meget
overtroisk. Men nu var den frygtede fjerde Fødselsdag over-
staaet den 27 Juni og jeg levede.

Kl: 12 blev der spist til Middag, og Kl: 1, gik vi hjemme-
fra. Vores trofaste Mops »Musik«, maatte ikke gaa med, men
blev indespærret i Dagligstuen, hvilket bedrøvede mig meget,
og Husbeboerne fortalte os den næste Dag, hvorledes han hele
Dagen havde jamret sig. Altsaa Kl: 1. gik vi afsted. Da vi var
kommet ud af Gadedøren, gik vi tilvenstre indtil vi kom til den
hæslige Reberbanevei, her standsede Papa et Øjeblik, og pegede
paa det sidste Hus i Overgaden over Vandet, et stort smukt gult
Hus, og sagde til mig: »Der bor Familien Saint Aubain, en
fransk Emigrantfamilie, som udvandrede fra Frankrig under
den store Revolution, hvor alle Adelige blev forfulgt og henret-
tede, og nu belærte Fader mig om dette Thema, mens vi gik
langs den endeløs lange Reberbane og naaede Langebro. Der
saa det ud, som vi var kommet til Verdens Ende. Vand tilhøre
Vand tilvenstre, ingen Skibe, ingen Mennesker, ingen Huse, kun
Bagsiden af de kæmpestore Varepakhuse var at se, ellers alt
øde og stille. Langebro er saa smal, at to Vogne ikke kan
komme forbi hinanden, saa mens den ene Vogn kører over
denne hæslige Træbro, som ingen Ende synes at faa, maa den
anden Vogn taalmodig vente, indtil Turen kommer til den at
køre over. Paa Midten er Broen indrettet til at trækkes op,
for at Skibene kan passere. Endelig er vi da kommet over
Broen. Paa den Tid laa der her to uhyggelige Bygninger: Til-
venstre Druknehuset, hvor de Drukne laa paa Baarer for
aabne Vinduer. Tilhøre var det skrækkelige »Blaa Taarn«,
hvor Christian IV's Datter, den ulykkelige, men høihjertede
Grevinde Eleonore Ulfeld samfulde 22 Aar smægtede i Fængs-
let. Et Fængsel, hvor de værste Mordere og Tyve vare inde-
spærrede. Udefra saa Bygningen slet ikke saa frygtelig ud. Det

var en to etages Bygning med stærke Jerngitre for Vinduerne, og foran patruillerede en Skildvagt med ladet Gevær.

Under denne lange Fortælling var vi naaet ind i den skyggefulde Philosophgang, og hvilede os paa en Bænk ligeoverfor Vartou Hospital. I den skyggefulde Allé begyndte der at blive Liv, man kunde mærke, at man atter befandt sig i en By. Fra alle Sider kom Folk i deres Søndagsklæder, alle gik til Vesterbro, Veien til Frederiksberg. Ogsaa vi gik videre, men gjorde dog Holdt udenfor Bager Hambro paa Vesterbro. Der købte man Fastelavnsholler (Hvedeknopper) til at fodre Svanerne i Frederiksberg Haves Kanaler med. Idag skulde jeg altsaa se de smukke stolte Svaner, som jeg havde hørt saa meget fortælle om. — Nu gik det igen videre. Et lille net Theater »Prices Morskabstheater« omgivet af Haver foranledigede os til atter at gjøre Holdt, for at læse Theaterplakaten. Der stod med store Bogstaver annonceret: Iaften 2 Pantomimer: først »Arlekinade«, derpaa »Napoleons Flugt fra Moskou«. Denne Sommer skulde jeg faa Lov til at se ogsaa disse Vidunderting, et Løfte, som gjorde mig meget lykkelig.

En stor elegant Bygning skraas over for Morskabstheatret, blev nu vist mig, man kaldte den »Skydebanen«, og forklarede mig at der gaves der stadigt Festligheder. Alle Jubilæer, Bryllupper, storartede Diners blev feiret der, og der gaves altid Skildpaddesuppe, Dyresteg, Ryper, Champagner og alt andet godt, og de Herrer som gaar hjem fra en Diner paa »Skydebanen«, har altid sadan fornøiede Ansigter, og vakler afsted i det rosenrødeste Lune.

Nu bøiede vi endelig ind i Frederiksberg Allé. Der var det dejligt køligt og skyggefuldt. Paa begge Sider smukke Villaer, elegante Landsteder, Konditorier og fine Kaffe og Thehaver. Folket vandrede i Masser ud til Frederiksberg, og min Utaalmodighed efter at se dette Dorado tog til jo nærmere vi kom Maalet. Ved et Konditori i »Rondelen«, gjorde vi atter Holdt, og jeg fik en Kop Chokolade, som smagte fortræffeligt. Klokken var allerede blevet tre, og Trængslen voxede stadigt, for Folk skyndte sig ud til den kongelige Sommerresidens for at høre den smukke Musik. Kl: 4 var Taflet, altsaa maatte man

skynde sig. Endelig naaede vi det skønne Frederiksberg. Gjennem en høi gjennebrudt Jernport, hvis Fløie stod aabne træder man ind i den kongelige Have. Strax ved Indgangen staaer der halvcirkel formede hvidlakerede Bænke, som samtlige er tæt besat med Ammer og Barnepiger, medens en Masse smaa Børn løb omkring og legede. Mig interesserede alle disse glade Børn ikke Spor, da jeg ikke var vant til at lege med Børn, derimod opvakte de pragtfulde Blomsterbede og de i Grupper staaende herlige Trævæxter min største Beundring. Jeg saa ingen Hunde, saadanne maatte ikke løbe om i de kongelige Anlæg, og det trøstede mig, naar jeg kom til at tænke paa at min trofaste »Musik«, ikke var den eneste, som maatte blive hjemme. De velvedligeholdte Veie med fint Grus, glatte som et Parketgulv, slyngede sig paa yndig Vis gennem Park og Haveanlægene lige op til Slottet. Her var Musiken allerede begyndt, Menneskemængden bevægede sig frem og tilbage, og Fader maatte tage mig paa Armen, for at jeg ikke skulde blive traadt ned. Et saadant Syn var vel nok Anstrengelsen værd. Det store Slot saa prægtigt ud, det gjorde et festligt Indtryk omgivet af saamange glade og fornøiede Mennesker. Gjennem de aabne Vinduer i den nederste Etage saa man den kongelige Livvagt i røde Uniformer med de høie Bjørneskindshuer paa Hovedet gravitetisk spadsere frem og tilbage, og oppe i første Etage, hvor det kongelige Taffel holdtes, stod ogsaa samtlige Vinduer paa vid Gab, og man saa Lakaier ile forbi, bærende Sølvfade.

Musiken spillede henrivende, det var Ouverturen til »Tancred«, derpaa spilledes nogle Numre af »Jægerbruden«, og Drikkevisen af Kuhlaus Opera »Lulu«; Prinsesse Vilhelmine viste sig ved Vinduet, og saa ud, og alle der stod i Nærheden blottede Hovederne, hun saa sjæleforføiet ud, nikkede hilsende og forsvandt igjen. »Jeg kan ikke holde det ud længere,« klagede Moder »jeg er saa lille, man presser mig fra alle Sider.« Fader banede Vei for os, for at komme ud af Trængslen. Faa Skridt derfra var der en høi Hæk, gennem en aaben Bue i denne, havde vi en fortryllende Udsigt. Nede tilhøire laa den venlige Landsby Valby, og i lang Afstand saa man Kjøbenhavn med sine smukke Kirketaarne. Det herlige Billede, som frem-

bød sig, var brillant belyst af Solen, medens vi stod under de skyggefulde Træer og beundrede. Hvor var dog denne fortryllende Udsigt vidunderlig, og saa den yndige Musik, og denne romantiske Ensomhed. Nogle Kærestefolk, som spadserede her Arm i Arm, havde ogsaa opsøgt denne poetiske Plads, for her — ved den høje Hæk skilt fra den larmende Verden — i uforstyrret Ro at kunne nyde den smukke Natur, og de yndige Melodier af »Den hvide Dame«.

Nu opstod der stor Bevægelse, Koncerten var til Ende, og som et brusende Hav styrtede nu de mange Mennesker ned af Terrasserne til Kanalerne i Parken, for de høje Herskaber tog en Rotur til den kinesiske Ø, hvor Kaffen skulde indtages, og Publikum stillede sig op for at se dem passere forbi. Ogsaa vi havde skyndt os derhen. Nu saa jeg Svanerne, hvor de smukke stolte Dyr dog bevægede sig graciøst — det var atter et herligt Syn. Pilen og Guldregnen dyppede deres Grene i Vandet. En Zefyrvind bevægede de høje Træers Grene, som speilede sig saa smukt i Vandet, i mellem svømmede Svanerne selvbevidst omkring, som om de var der for at holde Orden, og paa Bredden stod Hoved ved Hoved tusinder af Mennesker, fornøiet snak-kende; men der herskede den største Orden. Det gjorde mig ondt for det smukke Grønsvær, der var saa fint og zart, som et prægtigt grønt Fløilstæppe, det blev nu hver Søndag ned-trampet af Menneskemængden. Dog lyt! Musik lyder. Nu kommer Herskaberne. Alle puffer og trænger sig frem, for at faa den bedste Plads. Den første Baad kommer, det er Musiken som bliver roet forud. Saa kommer den kongelige Baad. Der staar Hs. Majestæt Kongen, en gammel Mand med hvide Haar. Han er i Generalsuniform, og lægger Haanden paa det gyldne Ror. Ved Siden af ham sidder Dronning Marie, en hjerte-vindende Fremtoning. Hun bar en lilla Sommerkjole, en prægtig sort Kniplingsmantille, hvid Krephat og hvid Parasol. De to kongelige Prinsesser Caroline og Vilhelmine bar lyse Mollskjoler, og de store runde Straahatte, og saa Kronprins Frederik i Civil, blaa Kjole med Guldknapper. Da nu denne kongelige Baad gled saa blødt og stille under de over Vandet hængende Grene, var det rørende at se, hvor alle glædede sig. Der blev

svinget med Hatte og Lommetørklæder, og alle bukkede og neiede; ogsaa jeg blev sat ned paa Jorden, og gjorde en saa dyb Kompliment, at jeg trillede omkuld. Herskaberne hilste til høire og venstre paa en saa hjertelig Maade, som om alle hørte til en Familie. I den tredie Baad sad Hofdamerne og Kavallererne. Da de var seilet forbi, fordelte Menneskemængden sig til alle Sider, og nu begyndte vi at fodre Svanerne, og gik bagefter omkring i den dejlige Park. Der var nok at se paa. Grotter, Øer og smukke hvælvede Broer, og de kongelige Herskaber seilede endnu en Gang forbi, hilst med den samme Begeistring, op til Slottet.

Solen gik ned, og det begyndte at skumre. Man vandrede hjem. Men hvorledes jeg kom hjem, det ved jeg ikke, for Fader bar mig paa Armen, og jeg var tryg, og vaagnede først op, da vi igjen var hjemme i vores Stue, og den trofaste Hund modtog os med stor Jubel. Det var en vidunderlig Dag, og om Natten drømte jeg om alle de Herligheder jeg havde set, og om de smukke Svaner. Nu gik Ugerne hurtigt ved den regelmæssige Inddeling af Dagene. Paa Hverdagene blev der læst flittigt. Bogstaveringen gik godt, men Memoreringen var min svage Side. »Fadervor« var det eneste som jeg kunde memorere ordret, alt det andet led altid under en eller anden Forvexling af Sætningerne, hvorover der blev udgydt mange Taarer, da jeg allerede den Gang var meget ærgerrig, men Moder trøstede mig med, at jeg endnu var saa lille og ung og at det altsammen nok senere vilde gaa efter Ønske. Fader underviste mig i Skrivning, og var meget tilfreds med mig. Jeg efterlignede hans smukke Skrift saa godt jeg kunde, og det blev lovet mig at jeg til Nytaar skulde faa Lov til at skrive et lille Brev til Tante Stampe¹⁾ paa Sebberkloster i Jylland, hvis jeg til den Tid var flittig med at lære at skrive; ogsaa med Regning gik det godt, jeg læste det altsammen som i Leg, og Forældrene vare saa tilfreds med min Iver, at der var Tale om efter Sommerferien at sætte mig i²⁾ Jfr. Birchs Institut paa Christianshavn.

¹⁾ Anna Bolette Stampe, f. Lütken, Enke efter Sognepræst i Vester Hornum Sogn, Christopher Georg S, døbt $\frac{10}{8}$ 1764, † paa Sebberkloster $\frac{9}{5}$ 1847, 85 Aar gl.

²⁾ Jomfru K. Birch havde et Pigeinstitut paa Christianshavn, Strandgade 48.

Sommeren forløb, vi var ofte vandrede ud til Frederiksberg, havde mærkværdig nok altid smukt Vejr til disse Udflugter, vi var ogsaa oftere om Søndagen hos Prices, hvor der blev danset smukt paa Line, og givet lystige Pantomimer med Harlekin og Pjerrot.

Jeg havde en dejlig Sommerfornøjelse til, som jeg hele Ugen længtes efter: nemlig at staa op Kl. 3 om Morgenen, for at se Solen staa op. Det var vidunderlig smukt. Altsaa Søndag Morgen stod vi op Kl. 3, og saa gik Fader og jeg, ledsaget af vor kære trofaste »Musik« op paa Voldene. Morgendæmringen var henrivende, og fuld af Poesi. Fra Haverne duftede Liljer og Jasminer, Gaderne var mennesketomme, kun Fuglene var vaagne, og kvidrede af Hjertens Lyst. Da vi kom op paa Voldene, laa allerede alt i en rosafarvet Belysning, og i Horizonten lysnede det efterhaanden, som om tusind lette, gennemsigtige graa Slør af usynlige Hænder blev trukket iveiret for at fremvise et himmelsk Syn, hvorved man uvilkaarligt maatte folde Hænderne til Andagt, saa storartet skønt var dette. Der viste sig en kæmpemæssig rosagylden Kugle, den gjorde et Hop, og Solen var der i hele sin Majestæt. Fuglene sang med dobbelt Kraft, og alt aandede Glæde. Jeg faar endnu Taarer i Øjnene, naar jeg tænker paa hine frydefulde lykkelige Tider. Hvor saa dog den skønne — skønne Stad pragtfuld ud med alle sine herlige Kirketaarne, og saa kunde man se langt bort, milevidt; der laa Amager udbredt, der Frederiksberg o. s. v., o. s. v., og hvorhen end mit Blik svævede, mødte der mit Øje et nyt og yndigt Billede. — Medens vi nu gik omkring, belærte Fader mig om meget med Hensyn til Planteverdenen og Naturhistorien. Opmærksom og videbegærlig lyttede jeg efter alle disse interessante Ting, som siden hin deilige Tid har fæstet sig dybt i min Hukommelse. Byens Taarnuhre slog fire, endnu laa den skønne By i dyb Søvn, endnu en Gang kastede jeg længselsfulde Blikke til det yndige Landskab, og al den rige Skønhed, som man ikke kunde se sig mæt paa, og saa gik vi hjem, jeg belæsset med store Buketter Forglemmigejer og Markblomster, som jeg havde plukket oppe paa Voldene.

En god Kop Kaffe ventede os, og saa blev jeg vasket og net paaklædt for at gaa i Kirke. Jeg vilde ønske jeg var Digter for ret at kunne beskrive disse mine lykkelige Barndomsaar, thi de var fulde af Poesi.

Naar vi om Hverdagsaftnerne var ovre paa Laboratoriet hos Lieutnant Nielsen, tilbragte vi de smukke Sommeraftner i hans lille Have til det blev mørkt, og naar jeg saa vovede mig til at fortælle noget om det ophøjede jeg følte ved Synet af Solopgangen, blev jeg regelmæssig udlet af de voxne Døtre, som altid førte Samtalen hen paa Theatret. Atter blev der talt om den forhenværende Artillerilieutnant nuværende Skuespiller Niensens store Successer. Og der gav ogsaa den gode Madam Gjerdrum, som ledede Officersskøkkenet sit Besyv med. Ogsaa hun begyndte med Begejstring at tale om de mange Penge Folk ved Theatret tjener. »Ja, det er meget bekvemmere og mere indbringende, end at koge for Folk«, sagde hun, og fortalte nu, hvilken klog Kone Restauratricen Madam Pætges var, som havde ladet sin ældste Datter Johanne gaa til Scenen. Jomfruen havde været ved Balletten, men Dansen var saa anstrengende, da man hele Dagen maatte øve sig, hvis man vilde bringe det til noget, derfor vilde hun nu gaa over til Skuespillet, og den aandrige Digter Heiberg, som ganske særligt interesserede sig for Jomfru Johanne, havde allerede i den Anledning skrevet et nyt lystigt Stykke »Aprilsnarrene« udelukkende for Jomfru Johanne Pætges.

Men Lieutnant Nielsen ivrede kraftigt imod alt, som hørte til Theatret, for han var bange for, at hans Døtre ogsaa vilde uddanne sig til Scenen, og derfor skældte han af alle Kræfter ud paa Skuespillerne.

»Hvad dejligt er der ved det?« raabte han ophidset. »Har vi ikke et godt Exempel paa hvorledes Theaterfolk bliver behandlede, naar man betænker hvorledes den tiljublede Sanger og Skuespiller Frydendal for nogle Aar siden blev kastet i Fængsel, fordi han som Don Juan ordnede sit Toilette paa en altfor naturlig Maade, da han i Balscenen med Bondepigen, hvad er det nu hun hedder? — Zerlina, kommer ud sammen med hende af Sideværelset. Han maatte brumme i »Blaa Taarn«, der

hvor Røvere og Mordere sidder, maatte Hr. Komedianten ogsaa sidde. Ja, nu ved I hvorledes man bliver behandlet, naar man vil spille Komædie« — og forbød en Gang for alle, at der i hans Hus oftere blev talt om Theatret. Den lille Officersbolig, som han beboede sammen med sin Familie, var forøvrigt meget net, og den lille Have rigtig hyggelig. Overhovedet var Forholdet mellem min Fader og hans fordums Vaabenbroder saa hjerteligt og venskabeligt, at vi flere Gange om Ugen tilbragte Sommeraftnerne paa Laboratoriet, sammen med de andre Officersfamilier. Der blev snakket gemytligt sammen, og vi kom hjem i det bedste Humør.

I Hundedagene havde jeg en stor Sorg. Saa gik Hunderakkerne omkring; det var et besynderligt Optog at se paa, og det foraarsagede mit Barnehjerte bitre Kvaler. Først saa man en Flok Gadedrenge, som løb i Spidsen for at forjage alle Hundene, saa kom gravitetisk to Politibetjente i høirøde Frakker med grønne Opslag, store Stokke i Haanden og runde høje Hatte paa Hovedet. Efter dem fulgte en perlegraa Vogn, en Enspænder af langagtig Form, og med et hvælvet Laag. Tilhøire og venstre løb nu de væmmelige Hunderakkere med Fiske-net, som de kastede over de stakkels Hunde, og smed dem ind i Hundevognen. Til Slut kom der igjen to Politibetjente, klædt paa ligesom de første, hvis Opgave det var at beskytte Hunderakkerne; der flød rigeligt med Taarer, naar en Hund var blevet indfanget, og ofte styrtede Eiermanden ind paa de i Pjalter klædte Hunderakkere, for at røve dem fra dem igen, hvorved Politibetjentenes Knipler kom i Aktivitet til Gadedrengenes store Jubel. Jeg sad i Vinduet ved Siden af min trofaste Mops »Musik«, og holdt det trofaste Dyr fast omslynget, fast besluttet paa at forsvare ham. Men han havde jo sit Hundetegn ved Halsbaandet, og derfor blev min heltemodige Beslutning ikke stillet paa Prøve. Saa lød en køn Amagerpiges klare Stemme: »Her er levende Reier!« Mange Tjenestepiger kom løbende, for det var en herlig Spise som paa den Aarstid blev nydt af alle Mennesker. Jeg fik Lov til at kalde paa den nette Amagerpige, og saa kom hun i sin overordentlig smukke Nationaldragt hen til vores Dør, hvor vi købte et Maal Reier, og nu var al min

Sorg over den stygge Hunderakker forsvunden, et Barnesind er let at stille tilfreds, især da Amagerpiggen med det smilende Ansigt, vidste at fortælle om hvorledes Hunderakkeren nu og da var blevet narret og drillet, og hvorledes man havde drevet Løier med ham og i al Hemmelighed aabnet Laaget, saa at alle de fangne Hunde pludselig var sluppet fri, og det var netop sket samme Morgen, som hun var gaaet forbi med sin Kurv med Reier. Vi var naturligvis meget glade over den Beretning, og hun anbefalede sig med at sige: »Maa jeg komme igen imorgen,« hvorpaa hendes Raaben igen lød fra Gaden, medens Gamle og Unge kom til for at købe, og høre om hvorledes Hunderakkeren til Morgen var drevet Løier med.

Reierne blev saa kogt, og fortæret med stor Appetit. Efter Aftensbordet, naar det begyndte at blive mørkt, lød Natvægterens Sang fra Gaden. Om Sommeren begyndte han først Kl. 10; og om Vinteren allerede Kl. 8 om Aftenen. Han sang saa et Vers hver Time til Kl. 3 om Morgenen om Sommeren, og til Kl. 5 om Vinteren. Denne Natvægtersang havde noget eiendommeligt ved sig, Skade at alle disse gamle smukke Skikke lidt efter lidt ere bortfaldne; forøvrigt var en Natvægter paa den Tid en Person, som man havde Respekt for. Hvis man kom for sent hjem, og havde glemt Nøglen, saa blev Natvægteren opsøgt, for han havde Husnøglen, og kunde aabne alle Porte og Gadedøre. Han tændte Gadelygterne om Aftenen, og slukkede dem om Morgenen. Naar man hørte hans skingrende Pibe, hvormed han hidkaldte sine Kollegaer, de andre Natvægtere, saa vidste man, at der var Spektakler, alle lyttede, og man stak Hovedet ud af Vinduet og spurgte hvad der var paafærde. En Drukken laa i Rendestenen, Natvægteren kunde ikke faa ham væk, saa blev Fløiten benyttet, og Natvægterne fra de andre Gader ilede til. Den Drukne blev bundet til en Stige, og fire Natvægtere bar den nu med Urostifteren til Raadhuset, hvor Hr. Drukkenbolten maatte overnatte. Altsaa Hr. Natvægteren var en vigtig Personlighed, og naar et lille Barn var uartig hed det straks: »Naar Du ikke er artig, saa kommer Natvægteren.« Naar han altsaa om Aftenen begyndte sin Sang, saa var det et Tegn til, at man skulle gaa iseng, og vi smaa Børn foldede saa

vore Hænder, og bad vort »Fadervor« knælende i Sengen, thi i den Alder tror man paa Gud, og alle de Vers som Natvægteren sang, egnede sig godt til at man turde tillidsfuldt henvende sine Tanker paa Gud.

Med Længsel imødesaa jeg den Tid hvor Skoleferierne var forbi, og jeg skulde forestilles Institutsbestyrerinden Jomfru Birch. September Maaned var inde, og om nogle Dage skulde Begivenheden finde Sted. Endelig kom den længselsfuldt ventede Dag. Det var en Søndag Morgen Kl. 9. Mine Forældre gik til hende, inden vi gik i Kirke. Jomfru Birch var en gammel Dame meget lille og meget sød og venlig. »Jeg maa bemærke,« sagde hun, »at jeg hidindtil ikke har optaget saa smaa Børn hos mig, under 5 Aar tager jeg ingen, men den Lille ser meget intelligent ud, og jeg glæder mig uhyre meget over det hun saa overraskende tidligt har lært af sine egne Forældre, derfor vil jeg med Fornøielse give Tilladelse til, at hun hver Formiddag maa komme herhen, og sidde ved Siden af min Niece, sam vaager over Undervisningen og leder den. Det vil hun profitere meget af, og hendes Tanker vil i Tide gjøre sig fortrolig med vores Undervisningsmethode, saa at hun til næste Sommer, naar hun er fyldt 5 Aar kan blive optaget, og meget hurtigt lære alt.

Og saaledes skete det ogsaa, som hun havde bestemt. Jeg turde hver Formiddag være tilstede, og var lutter Øre og Øje, saa jeg mærkede mig alt. Alle Børnene der, var meget nette artige Piger, men meget større end jeg, nogle var allerede 12—14 Aar gamle. Disse kunde allerede forfærdige prægtige Broderier og Tegninger, hvorover jeg fuld af Begeistring Dag og Nat længtes efter den Tid, hvor jeg ogsaa skulde være i Stand til at frembringe lignende Vidunderting.

Efteraaret var inde. Bladene begyndte at blive gule, og Majestæterne havde allerede forladt Sommerresidensen Frederiksberg, og var igjen dragne ind paa Amalienborg Slot i København. Hvor der dog nu var øde i Frederiksberg Have, alt som uddødt, saa stille — saa stille. Der oppe stod nu det pragtfulde Slot. Alle Vinduerne vare lukkede, ingen Livgarde, ingen geskæftig omløbende Lakaier, alt forsvundet som en Drøm.

Kun de stolte Svaner svømmede som sædvanligt om paa Dammen og de mange smukke Kanaler, hvor ellers de kongelige Baade til Musikens Klang roedes af de festligt klædte Matroser livede op. Sørgepilens Grene hang dybt ned over Vandet, og saa helt mismodige ud over al den Ensomhed. Vi gik ogsaa straks igjen efter at vi havde fodret Svanerne, og da nu de høie Herskaber var borte, saa kunde man faa Slottet at se indvendig. Opsynsmanden som viste os Gemakkerne, meddelte os, at man kunde faa Kaffe hos ham, det vil sige, man maatte selv bringe Kaffe, Sukker og Kager med, og saa faa et Værelse i hans Lejlighed stillet til Raadighed, hvor man saa i al Gemytlighed kunde drikke Kaffen, som hans Kone havde tilberedt, og dertil faa pragtfuld Fløde fra Landsbyen Valby. Dette Forslag tog mine Forældre med Glæde imod, og vi havde det meget hyggeligt der. Efter Kaffen blev det os tilladt at spadsere i Søndermarkens Park. Det var en herlig Nydelse. Denne Skov bestaar hovedsagelig af Valdnøddetræer, Parken var meget stor og udmærket vedligeholdt, Nøddetræerne duftede formelig, og de store Valdnødder faldt ned i Massevis, og vi kom hver Gang vi tilbragte Søndagen i Søndermarken, hjem med hele Ladninger Nødder.

Nu var Veiret imidlertid blevet saa barskt, at vi ikke kom derud mere. Det blev tidlig mørkt, det var Oktober, og det begyndte at sne. Den 28. Oktober var det Dronningens Fødselsdag, det var allerede hel Vinter. Den Dag var der meget festligt i Kjøbenhavn. Militærmusiken spillede i Gaderne, og i Kaserne blev Militæret beværtet med Risengrød og Oxesteg med Kartofler. Da Papa tidligere havde været Officer, saa tog han mig med for at se dette Festmaal; vi sad selvfølgelig ved Officersbordet, og det smagte fortræffeligt. Om Aftenen var der stor Gallaforestilling i det kgl. Theater. Fader tog mig ved Haanden efter at Moder havde givet mig varme Vinterklæder paa, og nu gik det til Kongens Nytorv. Da vi naaede dertil, stod Menneskemængden opstillet, for at se Majestæterne komme. Det var allerede ganske mørkt og sneede stærkt. Saa saa man i Retningen fra Amalienborg flammende Fakler bevæge sig. Nu trykkede Mængden sig stadig nærmere op mod Indgangsdøren

til den kongelige Loge. Saa snart Løberne, der bar lange med store Blomsterbuketter prydede Stave, og som i et Antal af sex løb foran den kongelige Vogn, kom tilsyne, lød de saluterende Trommer fra Hovedvagten ledsaget af en eiendommelig ensformig Melodi, som altid blev spillet og trommet, naar Herskaberne kørte over Kongens Nytorv. Denne Skik er nu ogsaa afskaffet, som alt andet høitideligt.

Gallatoget fra Amalienborg til det kongelige Theater bestod af en Afdeling Livgarde til Hest i smukke Uniformer med Sølvhjelme og Kyradsler, saa kom Løberne, og saa den gyldne Glas-karet, hvori Hans Majestæt Kongen som, altid i Generalsuniform, sad ved Siden af den gratiøse Dronning. Hun bar et Diadem af Brillanter, en blaa Fløilskjole og en Hermelinskrave i Mantilleform. Alle raabte Hurra, og svingede med Hattene, og Majestæterne hilste venligt tilhøre og venstre. Da de kørte ind under den overdækkede Indkørsel, presenterede Fødgarden, som havde Vagt, Gevær, og saluterede høitideligt, medens Majestæterne steg ud.

Derefter fulgte Prinsernes og Prinsessernes Ekvipager, og til Slut Hofdamernes og Hofkavalerernes. Jeg var ganske henrykt over al den Herlighed, som jeg havde set, og den næste Morgen stillede de store Børn sig i Kreds om mig, for at høre om alt det som jeg havde set ved Indgangen til den kongelige Hofloge, og jeg maatte ganske nøiagtigt beskrive, hvorledes Dronningen havde hilst, og hvorledes Diamantdiademmet som hun bar paa sin med hvide Strudsfjedre smykkede Baret havde funklet.

Børnene i Skolen fortalte mig, at det var saa deiligt naar der var megen Sne, for saa kunde man om Aftenen for kun nogle faa Skilling køre i Kane paa Kongens Nytorv; der holdt Kanerne, som kørte omkring Kong Christian den Femtes store Rytterstatue. Det fortalte jeg til mine Forældre, som lovede mig at jeg paa min Faders Fødselsdag den 12. Novbr. skulde faa den Kanefornøielse. Det var en pragtfuld stjerneklar Maaneskinsaften, Sneen laa høit opkastet paa begge Sider af Gaderne, og overalt hørte man Piskesmæld og Klengen af Kaneklokker. Klokken fem blev jeg hyllet ind i varme Tørklæder, Moder gav

mig et Par varme Sælskindsstøvler paa, og ovenpaa alle Tørklæderne en vatteret Overfrakke og en lille sort Filthat. Min Utaalmodighed var grænseløs, og saa vandrede vi afsted i lystigt Trav, Fader og jeg. Fra alle Sider lød Kling, Kling, Kling og Piskesmæld. Sneen laa fast frossen; den glimrede som Brillanter i Maaneskinnet. Endelig var vi ved Maalet. Kanerne var i Hundredevis opstillet i lange Rækker, og Larmen af de kørende Kaner, Klokkerne, Piskesmældene og Jubelen fra de kørende Børn var meget oplivende at se og høre. Rytterstatuen midt paa Pladsen var paa den ene Side helt bedækket med Sne, saa den lignede en Isstatue.

Charlottenborg Slot laa mørkt i Skyggen, medens mange Lys i de andre Huse skinnede gennem de svære kostbare Vinduesforhæng, hist og her saa man ogsaa Krystallisekroner skinne. Mange Steder stod Beboerne ved Vinduerne, og morede sig over det lystige Liv nede paa Pladsen. Deroppe i de fornemme Huse, hvor de mange Lys skinnede, maatte der være deiligt varmt og behageligt at være, tænkte jeg mig. Fra nogle Huse hørte man Spil og Sang, for de Danske er saa selskabelige, og om Aften bliver der musiceret, og passiaret gemytligt ved Thebordet. Men selv om de i deres elegante Værelser vare nok saa glade og fornøiede, saa var de dog langtfra saa sjæleglade som vi smaa Børn derude i Kanerne; det var en mageløs Fornøielse. Mindst 20 Gange var vi i Kanen faret rundt om den kongelige Rytterstatue. Det var deiligt, og hvis det var gaaet efter mit Hovede, saa sad vi der endnu, og lod os atter og atter køre. Men Fader erklærede, »at nu kunde det være nok for idag, Klokkeren er allerede halvsvov; kan Du se alle de Ekvipager der, der bliver vist spillet noget godt paa Theatret iaften, siden de alle kører derhen, og nu gaar vi hjem og fortæller Moder hvor godt Du har moret Dig paa Kaneturene, og naar du saa er rigtig artig og flittig, saa skal Du nok en Gang faa Lov til at køre i Kane igjen.«

Ganske betaget af den storartede Fornøielse, som jeg lige havde haft, gik vi hjem. Da vi paa Hjemvejen kom forbi det Hus, hvor Jomfru Birch havde sit Institut, saa vi, at det store Værelse var fuldt oplyst; vi blev staaende, og kiggede derop.

Den gamle Krystallysekrone var tændt, for iaften var der Danseundervisning. »Det falder mig ind,« siger Fader, »at det vist vil more Dig endnu mere end Kaneturene, hvis Du ogsaa kunde komme til at springe med omkring deroppe. Imorgen skal jeg tale med Jomfru Birch, for at Du kan faa Tilladelse til at springe omkring med de store Børn.« Og saaledes skete det ogsaa. Jomfru Birch gav med Fornøielse Tilladelse til at jeg maatte se til, naar de store Børn fik Danseundervisning. Det var en pensioneret Balletfigurant fra det kongelige Theater, ved Navn¹⁾ Lund, som var ansat som Danselærer hos Jomfru Birch.

Fra Begyndelsen af November til Foraaret, fik Børnene en Gang om Ugen Danseundervisning, og denne fandt Sted fra Kl. 6—8 om Aftenen. Jeg kunde knapt kende det store Skoleværelse igjen, saa ganske anderledes saa det ud om Aftenen, da alle de lange Skoleborde var flyttede ud, saa der var blevet et stort frit Rum med Stolene opstillede langs Væggene, og der stod nu Børnene, og holdt sig fast ved Stolene, idet de gjorde alle Slags Bøininger i Takt efter Musikken som Danselæreren spillede paa sin Violin, og Børnene hvis Blik stift var rettet imod ham, maatte nøiagtig bevæge sig efter hans Angivelser. »Første Position,« raabte han; og alle Fødderne skrabede, og bægge Hælene blev slaaet mod hinanden udad tilhøire. »Bøi Jer nu ned, rigtig dybt.« Saa skændte han meget, og var kun tilfreds med den lille Ida Dochæus. Efter at alle fem Positioner var blevet tilstrækkeligt ofte gjentaget, begyndte de at marschere i Takt efter Musikken. »Hovedet tilhøire, Hovedet tilvenstre, Hovedet op, Skuldrene ned,« lød det uafbrudt fra Hr. Lund. Efter at alle i deres Ansigts Sved havde marscheret længe nok, og tilstrækkeligt blevet skældt ud, var der Pause, i hvilken jeg blev forestillet for Hr. Lund, og blev det aftalt, at jeg næste Gang skulde tage Del i Danseundervisningen.

Egentlig var jeg ikke meget tilfreds med det, som jeg havde set; jeg mente at det var jo ikke andet end hvad jeg havde set Artilleristerne paa Laboratoriet gjøre.

Til den næste Dansetime blev mine Saffiansstøvler, indpak-

¹⁾ Christian Nielsen Lund, Figurant ved det kgl. Theater. † $\frac{4}{5}$, 1864.

ket i Papir, bragt med, og ved Ankomsten trak jeg Sælskindsstøvlerne af, og iført Saffiansstøvlerne traadte jeg ind i Salen, hvor jeg da ligesom de andre, vilde stille mig op, men da Hr. Lund saa at mine Arme ikke var lange nok til at naa op til Stolens Ryg som de andre Børn, som var større, blev der hentet en mindre Stol til Brug for min Ringhed. Jeg gjorde Øvelserne, og marscherede med, og Hr. Lund nikkede, og sagde: »Den lille er blød som Vox.« Efter Pausen traadte hver Enkelt frem, gjorde en dyb Kompliment. Det var meget komisk at se paa, hvor vanskeligt det faldt dem allesammen; tre Skridt fremad i Takt efter Musikken, og saa en langsom Kompliment. Jeg iagttog, hvorledes den lille blege Ida gjorde det, da hun var blevet rost af Læreren, jeg efterlignede hende, og blev ogsaa rost. Det foraarsagede mig stor Glæde at jeg blev rost, for jeg var forfærdelig ærgjerrig, og længtes derfor efter den næste Dansetime.

Til Julen bestilte mine Forældre en Lirekassemand; han skulde komme og spille anden Juledag, da der skulde komme nogle Børn til mig om Aftenen for at danse.

Julefesten var vidunderlig. Saa blev der bagt fint Brød. Jeg fik Lov til selv at ælte min Julekage, da Moder viste mig, hvorledes jeg skulde bære mig ad. I et stort Trækar blev der heldt Mel og lunkent Mælk, som blev dygtigt bearbejdet med Hænderne, til det blev en tyk Dejg, hvori der lidt efter lidt kom Krydderi, Citron, Sukker og Æg, lunkent Mælk, og tilsidst noget Gjær, saa var det færdigt, blev tildækket, og staaende Natten over, indtil det næste Morgen tidligt blev bragt til Bageren og bagt. Juleaften havde vi Juletræ, smukt pyntet med gyldne Nødder og Æbler, og ved den Leilighed fik min eneste Dukke Emilie en ny Kjole.

Juledags Morgen stod vi op Klokkeren 5. Da jeg Klokkeren 6 skulde til Froprædiken sammen med Fader, det var vidunderlig deilig. Den mægtige Frelsers Kirke var festlig oplyst. I alle de gammeldags Lysekroner brændte der Voxlys. Orgelspillet lød som Englemusik. Præsten paa Prædikestolen talte høitideligt gribende Ord, og Menigheden sang Salmer og Haleluja saa jublende, at man troede man var i Himlen, og ikke paa Jorden.

Hvor paradisisk skøn var dog den Julefest, og hvor længtes jeg ikke efter til næste Aar atter at komme til at opleve den deilige Tid.

Naar vi gik hjem fra Kirke, var det allerede blevet Morgen, Dagen dæmrede, og Gadelygterne blev slukkede. Hvor smagte Kaffen og den hjemmelavede Julekage deilig! I den Kage som jeg havde lavet under Moders Opsigt, havde jeg præget et »M«, da jeg havde bestemt den til vores Mops »Musik«.

Anden Juledag var altsaa Lirekassemanden hos os. Der var indbudt nogle Smaapiger fra Skolen hos os, de kom Klokkeren 6 om Aftenen. Vi spillede Blindebuk, og vi dansede. Men ikke den kedelige Marscheren, og de tre Skridt frem og Bøiningen som i Dansetimerne, men Vals. Ak, der stod jeg og saa til, for saa vidt var jeg endnu ikke kommet hos Danselæreren; fordi jeg var for lille, sagde han. Men nu hvor vi var alene, og for os selv, tog den store 12aarige¹⁾ Laura Dochæus mig ved Haanden, og svang mig saa længe omkring i Luften medens hun valsede, og de andre parvis valsede, at jeg indtrængende bad hende om at sætte mig ned, og lade mig forsøge om jeg ogsaa kunde valse.

Den kraftige Laura førte mig prægtigt, og med stor Taalmodighed saa længe, indtil jeg havde lært det, og saa blev der danset til Klokkeren 11 om Aftenen.

Vi var alle ophedede, og ingen turde gaa hjem i den kolde Vinternat førend de havde faaet deres varme Vintoddy, det appetitlige Smørrebrød og Kager.

Fra den Tid af fik jeg nu ogsaa Lov til at valse med i Dansetimerne, og Hr. Lund nikkede tilfreds, og mente: »Den lille har udmærket Sans for Takten«. Nu kom der en Række fornøielige og muntre Aftner, hvor jeg om Vinteren var indbudt til Dans hos de andre Børn, og saaledes gik Vinteren indtil Marts Maaned, og da Dansetimerne hos Jomfru Birch skulde høre op i Begyndelsen af April ledsagede Fader mig en Aften for at se hvor langt jeg havde bragt det, for hidtil havde vores Trine baaret mig derhen, og ventet indtil hun atter kunde bære

¹⁾ Ida og Laura D. Formodentlig Døtre af Silke- og Klædekræmmer Dorschæus, Strandgade paa Christianshavn.

mig hjem. Denne Gang overtog Fader dette Hverv. Da han nu spurgte Hr. Lund hvorledes han var tilfreds med mig, svarede Hr. Lund: »Jeg maa sige Dem, Hr. Lieutnant, det Barn er født til Dansen, hun fatter alting strax, danser altid i Takt, og har aldrig faaet Skænd af mig . . . ; jeg har endogsaa ofte tænkt at hun burde til Balletten, naar hun blev lidt ældre. En Ven af mig¹⁾ Hr. Holm, som er Figurant ved det kongelige Theater, har nemlig fortalt mig, at²⁾ Hr. Larcher har bragt en ny stor Ballet med hjem fra Udlandet, hvis Titel er »Jocko, den brasilianske Abe«; den vilde han gjerne have opført, men et lille Barn spiller en stor Rolle deri, og da alle Eleverne ved den kongelige Balletskole er for store og tunge, Hr. Larcher, som selv vil spille Hovedrollen »Jocko«, skal nemlig med Barnet delvis paa Armen og Ryggen springe fra Træ til Træ, — saa han har ytret, at det ikke lader sig udføre med de store Børn, og har derfor af den Grund renonceret paa Fremførelsen af dette Arbeide. Det faldt mig saa ind, at Deres lille Pige jo er som skabt til det, hun er jo saa let som en Fjeder, og man kan se at hun tænker allerede, og med Iver tager fat paa det hun bliver sat til. Ja, gaa Du hen til de andre Børn, Du behøver ikke at staa her og høre paa, at du bliver rost; her er min Adresse, Hr. Lieutnant, og naar De har tænkt over Sagen, kom saa til mig, og saa skal jeg sige Dem hvorledes Sagen skal gribes an; foreløbig er hun jo endnu alt for lille.« Og saa var Dansetimerne forbi, for vi var i April. Jomfru Birch mente, at det var godt det samme, for de var alle sammen saa fraværende saa længe Danseundervisningen varede, men nu skulde man være dobbelt flittig, for at indhente det forsømte. Det krænkede mig, at jeg maatte sidde og se til, mens de andre syede og strikkede, og at man trøstede mig med »til næste Aar«. Men jeg lærte imidlertid saa godt hjemme, at jeg allerede til Nytaar kunde skrive et lille Brev til Tante Stampe i Sebberkloster i Jylland, det vil sige, Fader havde sat Brevet op, og jeg afskrevet det ganske pænt, saa jeg til Belønning fik en Sum Penge, som var bestemt til at sættes i Sparekassen. Da jeg desuden kunde læse ganske ordentlig, og Moder

¹⁾ Holm, Chr. Ferdinand. † 2. Januar 1842.

²⁾ Larcher, Pierre Joseph, f. ²⁹/₁₂ 01. Solodanser ved det kgl. Teater. † ¹⁵/₆ 47.

havde bragt mig saavidt i Strikning, at jeg havde strikket et Par Strømpebaand til hende, saa mente mine Forældre, at det ikke var til nogen Nytte for mig at sidde i Institutet uvirksom, og se paa at de andre lærte, hvorpaa de bad en meget elskværdig Dame, Jomfru Andersen, om at lære mig at sy. Hun kom to Gange om Ugen om Eftermiddagen, og hun blev til om Aftnen og drak The. Hendes Stemme var saa monoton, hun virkede som et Sovemiddel paa mine Forældre. De gik afvejlende ud i Sideværelset for at redde sig for Søvn, men intet hjalp mod denne vidunderlige Tryllesøvn, saa længe den kære Andersen var der. Men jeg sov ikke, jeg benyttede flittigt Tiden, til jeg kunde præstere noget, saa gik Moder med mig til Jomfru Birch for at vise hende hvad jeg i al Hemmelighed havde lært. Den gamle venlige Jomfru Birch blev glad overrasket, og roste min Iver, men Statutterne var nu en Gang saaledes, at et Barn under 5 Aar ikke kunde deltage i Undervisningen, saa at jeg altsaa først efter Sommerferien rigtig skulde begynde hos hende, efter at jeg saa længe havde været Tilskuerinde. Men mine Forældre vilde ikke vente saa længe, og saa blev der antaget en Lærerinde, som hver Eftermiddag kom hjem til os, for at give mig Undervisning, og siden den Tid besøgte jeg ikke Institutet mere.

Det var atter Foraar. Atter besøgte vi »Morskabstheatret« paa Vesterbro, hvor¹⁾ Josephine Winter dansede saa dristigt paa Line, og hvor Familien Price gjorde alt for at lokke Publikum til med lystige Pantomimer, og hvor der var kommet nogle nye Medlemmer. Herr ²⁾ Lewin med tre Døtre var engagerede. Jomfruerne Rosa, Flora og Elise Lewin var meget smukke Fremtoninger, de dansede som »Skovpiger«, og en Speildans,

¹⁾ Josefine Winther var Datter af Pierrots Fremstiller W. paa Prices Morskabsteater. Hun og hendes Broder Karl var meget yndede Linedansere.

²⁾ Levin, egentlig Luin, var en Indvandret anset engelsk Mimiker, Pantomimekomponist og Fremstiller af Harlekin. Hans meget smukke tre Døtre Rosa, Flora og Elisa havde allerede i Udlandet erhvervet stor Anseelse ved deres graciøse Dans og deres Optræden i Pantomimer, hvor Rosa spillede Kolumbine. Mens Elisa forlod Landet sammen med Faderen, blev de to andre her. Flora, f. $\frac{5}{11}$ 1813, † $\frac{2}{11}$ 1863. blev gift med Adolf Price, og Søsteren Rosa, f. 1809, † i Wien $\frac{10}{4}$ 1887, gift med Adolf Broder James. De to Brødre Price drev sammen med Kuhn Morskabsteatret paa Vesterbro.

som henrykte mig i høi Grad, og hjemme efterlignede jeg, hvad jeg havde set dem gjøre. Fader saa til med Velbehag, men Moder rystede paa Hovedet og forlod Stuen. Vore Udflugter til Forstadstheatret skulde imidlertid ikke blive af lang Varighed, for en Aften, da vi gik hjem, og jeg som sædvanlig sad søvndrukken paa Faders Arm — det kunde vel være hen imod Klokken 10 en smuk Sommeraften — og vi ganske alene passerede den endeløse Langebro, saa blev jeg vækket ved, at Fader trykkede mig fastere ind til sig, og jeg hørte Moder med ængstelig Stemme sige til Fader: »Gud, hvad er det?« »Stille,« sagde han, »lad os gaa rolig videre, og ikke se derhen«. Jeg rørte mig ikke, men spærrede Øjnene op saa meget jeg kunde, og da saa jeg fire ilde udseende Mænd, som ganske stille sneg sig over Broen. De bar en svær Byrde, det var et menneskeligt Legeme, sandsynligvis en Myrdet, for Skikkelsen rørte sig ikke. Da man ikke kunde se Klæderne, kunde jeg ikke afgøre, om det var et mandligt eller et kvindeligt Lig. Kroppen var indhyllet i et Klæde, og man kunde se Hovedformen og Fødderne. Det var meget uhyggeligt. Dette Øde rundt om os, og saa sligt et Møde. Lydløst gik mine Forældre videre, og da vi kom hjem, blev de enige om, at det dog ikke var raadeligt saa sent om Aftenen at gaa en saa ensom Vej, af hvilken Grund vore Udflugter til det deilige Frederiksberg og Forstadstheatret ophørte. Vi kom aldrig mere derud. Men til Gjengæld blev der lovet mig noget endnu mere storartet, nemlig en Tur til Dyrehaven, og paa min saakaldte Fødselsdag, skulde jeg for første Gang opleve den glædelige Begivenhed.

Dyrehaven er en Skov saa poetisk skøn, at jeg vilde ønske at jeg var Digter, for at kunne beskrive den paa en værdig Maade. Der var paa den Tid en Folkefest, som varede i fire Uger, og som begyndte St. Hansdag og fandt Sted i Dyrehaven. Der var Menagerier, Voxfigurer, Abetheater, Kunstberidere, Konditorier, Restaurationer, kort sagt nok at se, og høre paa, og det midt i den herlige Skov. De rige Folk kørte ud i egne eller leiede Ekvipager, og hvem der ikke havde Raad til at leie sig en Vogn, maatte gaa til Fods til Østerbro, der holdt »Kaffemøllerne«, saaledes kaldte man de Vogne, som holdt der

i lange Rækker, og som for en billig Penge befordrede Folk ud til Dyrehaven, for den Gang eksisterede Jernbanen ikke.

»Kaffemøllerne« var aabne Vogne af Kurvefletning, med fire Sæder bag hinanden, og kun forspændt med to Heste. Tolv Personer kunde sidde der, tre paa hvert Sæde, og Vognen holdt saa længe til alle Pladserne var besatte; saa først kørte den.

Saadan et Par ulykkelige Heste gjorde den Tur, Gud ved hvor mange Gange hver Dag, og Vognmanden tjente mange Penge. Og med et saadant Kjøretøi skulde vi snart stifte Bekjendtskab. Altsaa den 30. Juni kom med sin deilige blaa skyfri Himmel, det var næsten altid smukt Veir, og regnede næsten aldrig de fire Uger denne Folkefest varede.

Klokken syv om Morgenen marscherede vi hjemmefra. Jeg i nye Støvler, ny Hat og ny Kjole løb i Forveien, saa kom Fader og Moder med Paraplyer og Parasoller, og bagefter Trine med en stor Kurv, hvori der laa en Lammesteg, en stor Krukke med Rødgrød, Pandekager med Stikkelsbærsyltetøi, Kaffebønner, Sukker, Salt, Brød, Dug, Knive og Gafler, for ude i Skoven hos Skovløberen fik man ikke andet end kogende Vand paa Maskine og deilig Fløde, det øvrige maatte man bringe med sig, hvis man ikke var velhavende nok til at kunne spise i Restaurations-teltet. Altsaa vandrede vi lystigt gennem hele Byen, indtil vi kom til Østerport, hvor »Kaffemøllerne« holdt. Der blev der nu akkorderet med Kusken. Tjenestepigen fik Plads ved Siden af Kusken, og stillede Proviantkurven under Sædet, saa kom Fader og Moder med mig i Midten, og nu maatte vi vente, indtil de andre Sæder bagved os blev besat. Saa knaldede Pisken, og vi kørte afsted, Øresund til højre, Skoven tilvenstre. Hvilken pragtfuld Dag. Solen skinnede saa varmt, og det herlige Øresunds Bølger tilviftede os Kølighed. Øjet mødte ovralt kun Skønhed. Det var altsaa Strandveien med sine elegante Villæer, mest tilhørende rige Grosserere, eller en eller anden Etatsraad eller Professor. I Haverne gik unge Damer i elegante Morgentoiletter, sandsynligvis de lykkelige Villæieres Døtre, og plukkede Roser til at pryde Middagsbordet med. I andre Haver saa man Familien siddende snakkende om Frokostbordet. Nysgjerrige kiggede de paa den forbikørende overfyldte »Kaffe-

mølle«. Det saa jeg i et stort Speil i en pragtfuld forgyldt Ramme, som hang vis à vis Havestuens Glasdøre, og hvori vort beskedne Køretøi afspejlede sig ved Forbikørselen. En frisk Søvind kølede vor Pande, medens Øjet fuldt af Glæde fulgte de hvide Seilere paa Sundet. Ankommet til Charlottenlund gjorde vi Holdt, for at Hestene kunde faa lidt Hvile, og alle steg ud af Kurvevognen, for at søge sig en Plads under Charlottenlunds Skovs skønne Bøgekroner. Men Fader og Moder gik til Strandbredden, og pegede langt over til den anden Side. »Ser Du den smalle Stribe derovre? Det er Sverrig.« Moder var lige i Begreb med at fortælle mig, hvorledes Sundet i strenge Vintre fryser til, og hele Selskaber i Slæder kører over til Sverrig, hvor der saa ofte afholdes Baller, da Kusken raabte til os, at vi skulde kjøre videre. Vi kørte altsaa afsted, og kom gennem Fiskerleiet »Skovshoved«. En Masse smaa Børn med hvidgult Haar og brune Ansigter løb om i bar Skjorte og legede, Konerne sad og arbeidede med Nettene, de var alle barbenede, havde korte, grønne Skorter, en hvid Særk bundet i Halsen og korte Ærmer til Albuen var hele den øvrige Beklædning, og paa Hovedet til Beskyttelse mod Solen, et Papstykke overtrukket med rødt og hvidt tærnet Bomuldstøi. Fiskerleiets Beboere var meget venlige, og tilnikkede os et muntert »God Morgen«. I de smaa lave Fiskerhytter saa man hist og her Kjøbenhavnere, som havde indlogeret sig for Sommeren til en billig Pris. Men Værelserne syntes saa lave, og Vinduerne saa utrolig smaa, at Landlivet ikke kan have været nogen særlig Nydelse der. Ganske vist blev man holdt skadesløs ved de mange smaa Badehuse, som laa spredt i det blaa Sund og lovede Sundhed og friske Kræfter. Disse smaa nette Badehytter vare næsten alle optagne, og overalt saa man svømmende Skikkelser pladske omkring i Vandet. Nu kom vi til Slottet »Sølyst«, som den Gang tilhørte Grev Schimmelmann. Der steg vi igen ud, for at drikke et Glas friskt Kildevand. »Emilie Kildes« Rislen lød yndigt, og dannede en eiendommelig Kontrast til Øresunds kraftige Bølgeslag, som netop bruste her, kun faa Skridt fra Kilden. Gud, hvor var det dog altsammen vidunderlig deiligt! Jeg var krøbet op paa en stor Sten, som blev besprøjtet af de skummende

Bølger, og der stod jeg nu høit oprejst, og spejlede mig i Vandet, idet jeg var ved at bøie min Krop tilhøire og tilvenstre søgte at efterligne Bølgernes Bevægelse. En skingrende Latter afbrød denne uskyldige Fornøielse. Jeg for forskrækket sammen, og foran mig paa Stranden stod et lille gammelagtigt Fruentimmer. Det lille magre Ansigt saa fint og fornemt ud, de mørke stikkende Øjne gjennemborede paa en uhyggelig Maade min lille Person, og i gebrokkent Dansk talte hun til mig med en skingrende Stemme: »Ja, ja, speil Dig kun, Du vil engang vække Opsigt i Verden, og fordreie mange Hoveder. Ja, kig kun paa mig med din store forbavsede blaa Øjne, Du Lille; ja, ja, jeg mener Dig.« Saa lød hendes skingrende Latter igen, hvorpaa hun hurtigt fortsatte sin Vei ind imod Byen.

Kusken og samtlige Passagerer var ilede til, for at være Vidne til dette Oprin.

»Hvad var det?« stammede jeg forbløffet.

Min Moder som hele Tiden havde staaet bagved mig paa en Badebro for at vaage over mig, saa sig ogsaa bleg og spørgende om, saa forklarede En af de Tilstedeværende, at det var den franske Frøken. En adelig Dame, et Offer for den store franske Revolution, som var emigreret, og som sindssyg kommet til Danmark, hvor hun i flere Aar havde levet af Understøttelser; hun gik altid med Stormskridt, og var meget eienommeligt paaklædt. Hatten og den tyndslidte Kjole havde endnu det forrige Aarhundredes Snit fra Revolutionstiden. Over Armen hang en stor Sypose af sort Silke, og med den fløi hun ind til Byen og samlede ind hos sine Velyndere, bl: a. ogsaa Proviant som hun gjemte i den store Pose, for som det syntes, var hun ogsaa Sommergjæst herude i Fiskerleiet. »Tilvogns, Tilvogns!« brølede Kusken, og gjorde saaledes Ende paa den trykkede Stemning, som dette Oprin havde frembragt.

En ung Kone, som sad bag min Moder i Vognen, sagde til hende i en forlegen Tone: »Se en Gang den Mængde Gæs, som gynger paa Bølgerne, de er alle saa smukke og snehvide, medens vores Gæs hjemme i Valby ved Frederiksberg, hvor vi bor, er saa grimme graa. Jeg tænker mig, at det kommer af,

at disse her altid bader i det friske Søvand, mener de ikke ogsaa, og at det er deraf at de er saa snehvide«?

Min stormende Latter over dette Spørgsmaal, hjalp min Moder ud over Forlegenheden med at svare, da hun fordybede sig med Undskyldninger over min Latter. »Den lille uopdragne Pige, vil, saa synes det mig, prøve paa om hun kan efterligne den franske Emigrantindes Latter, men du maa aldrig le, eller snakke med, naar voxne Folk taler, hører Du?« »Hvorfor skulde Barnet ikke have Lov til at sige sin Mening, naar hun hører noget dumt,« brummede Fader. Nu rullede Vognen forbi Klampenborg, der saa man elegante Ryttere og Ekvipager; en hel Kavalkade af Damer og Herrer af »haute volée«, havde her gjort Holdt et Øjeblik for at indtage Forfriskninger. De talte om at deres Maal var Vedbæk, to Fiskerleier videre, og derfra besøge Ruinerne paa Øen Hveen.

Da Fader hørte det, hviskede han mig i Øret: »Husk mig i Morgen paa, at jeg fortæller Dig Øen Hveens Historie, der boede under Christian den Fjerdes Regeringstid, en stor Mand ved Navn »Tycho Brahe«, han var Astronom, og berømt vidt og bredt. Hans Billede hænger i en stor Sal paa Børsen, det er et Pragtbillede, malet af Historiemaler Professor Højer¹⁾, det maa Du huske mig paa, at jeg skal vise Dig, for det maa enhver dannet Dansk kjende.« Nu dreiede Vognen tilvenstre, og vi kørte ind i den vidunderlige herlige Skov. Det var Indkørselen til Dyrehaven, Maalet for vor Udflugt. Klokken var allerede 11 om Formiddagen, men Kæmpebøgene dannede et Tag, saa det var umuligt for Solstraalerne at trænge igjennem, og saaledes kørte vi i kølig Skygge, ganske berusede af den herlige Skovduft. Foran Skovløberhuset gjorde Vognen Holdt, og alle steg ud, for nu var vi lykkeligt kommet til vort Bestemmelsessted. En Flok Bønderdreng kom løbende med Børster i Hænderne, for at befri de Ankommendes Klæder for Støv. Skovløberens Hus var en lang en Etages Bygning. I Køkkenet flammede en munter Ild, der kogte Vandet til den The og Kaffe, som de Ankommende selv bragte med. Mange nette Bønderpiger løb ge-

¹⁾ Historiemaleren Christian Fædder Høyer, f. ²⁴/₁ 1775, † ²⁸/₉ 1855 (Dansk biogr. Lex.)

skæftig omkring, for at betjene Gæsterne. Bagved Huset var der under Skovens tætte Løvtag opslaaet lange Rækker af improviserede Stalde, forat de trætte Heste kunde udhvile sig, medens Kuskene gruppevis laa paa det bløde Mos, og lod sig Øllet smage.

Paa den anden Side af Køreveien, vis á vis Huset, blev der anvist os et Bord, hvor vi kunde dække vore gode Sager op. Der var vel hundreder af Borde, alle ens, med Bænke tilhøre og venstre. Der var allerede flere Familier der, hver med sin Proviantkurv, som de pakkede ud, og dækkede Bordene. Kan man tænke sig noget mere indbydende end en saadan Déjeuner dinatoire? En saadan frisk Skovluft bringer straks en Kæmpeappetit med sig.

Vores Tjenestepige pakkede Kurven ud, og Moder dækkede Bordet. Fader gik over i Huset for at bestille en Maskine med kogende Vand og en Kande Fløde. Jeg gik med ham. Køkkenet var meget probert, og man saa kun glade Ansigter. Skovløberens Kone gav sine Ordre, og havde et venligt Ord til alle. »Ja, idag, hvor Veiret er saa smukt kommer Majestæterne vist herud«, sagde hun, og gav samtidig Ordre til at slagte sex Kyllinger, som et Selskab havde bestilt stegte.

Der var vist over halvtreds blanktpudsede Messing eller Kobber Samovarer opstillet i Række i Køkkenet, for hver Familie forlangte en summende Maskine. En nydelig Bondepige bragte den dampende Maskine og den delige Fløde. Vort Bord saa meget indbydende ud; Lammestegen i Midten, tilhøre Krukken med Rødgrøden, tilvenstre Pandekagerne; og komisk nok var alle vore Naboborde besat med Lammesteg og Rødgrød. Kaffen smagte fortræffeligt, og havde vi blot havt vor trofaste Hund »Musik« hos os, havde det været fuldendt, men den Tanke at det trofaste Dyr sad alene, indespærret i vores Bolig, mens vi morede os saa herligt, ødelagde min Fornøielse saa ofte jeg tænkte paa det. Efterhaanden var alle Bordene blevne besat, paa det bløde Mos, udbredt som et tykt Tæppe, stod de lange Rækker appetitligt udseende Borde. Det tætte Løvtag forhindrede Solen i at trænge igjennem, og Belysningen blev derved til et mystisk Halvmørke af megen Virkning. Klokken var nu et, og nu begyndte de fine Ekvipager at komme. Det var

en ustandselig Hestetrampen og Knirken af Vognhjul. Bordrækkerne var anbragte saaledes i Skoven, at man kunde se alle Vognene kjøre forbi, men der var ingen Støv, da Veien hyppigt blev vandet.

Klokken 1. begyndte Livet paa Bakken, hvor Folkefesten fandt Sted. Musikken begyndte. Man hørte hvorledes Tyrolersangere, Lirekasser, Trompeter og Pauker fra de forskellige Telte med et vældigt Spektaket forkyndte, at Tiden var inde, da det brogede Liv skulde begynde. Vi havde spist med udmærket Appetit. Hvad vi levnede, blev pakket ned i Kurven igen. Vores Trine udsøgte sig en Bænk under en pragtfuld Bøg. Der blev hun siddende med Kurven, til vi kom tilbage fra Bakken; hun havde spist saa meget, at hun ikke kunde røre sig, erklærede hun med straalende Ansigt.
